

TARTU VALLA

KUUKIRI

AASTAST 1996

Foto: Kertu Rajando

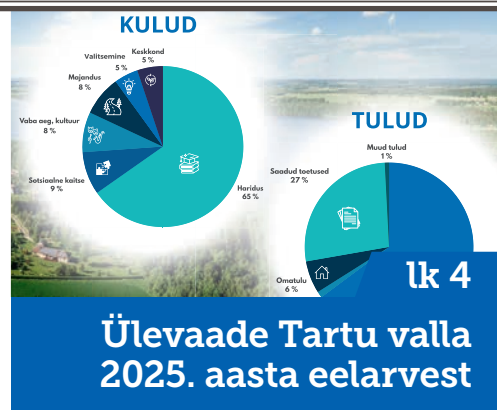

Foto: Cristin Kallo

Tabivere Lasteaed Rõõmula pälvis väärtuskasvatuse tiitli

lk 20

Ülevaade Tartu valla 2025. aasta eelarvest

1668 hääli

lk 8

Tartu valla kaasava eelarve tulemused

Aasta vabakondlaseks valiti Ingrid Matteus

Tartu valla kogukonnad põletasid Jõulukuuski

lk 16

TARTU VALLA KUUKIRI

AASTAST 1996

Kuukirjas avaldatakse eelmisel kuul valda sündinud ja meie seast lahkunute andmeid. Lehte lisatakse nende laste nimed, kelle vanemad on vallale nime avaldamiseks andnud loa.

Toimetusel on õigus vajadusel tekstidele teha keelekorrekture.

Kõige uuemad uudised Tartu vallas toimuvast leiad **Tartu valla kodulehelt** ning **Tartu valla** või **Kuukirja Facebooki lehtedelt**.

Ära unusta alla laadida **Tartu valla äppi!** Äpi kaudu saab vallale edastada oma mõtteid ja teavitada parandust vajavatest objektidest.

**AVASTA
PIIRISSAAR**
piirissaar.tartuvald.ee

Väljaandja: Tartu Vallavalitsus ja Volikogu
Toimetus: Ekes OÜ e-post: kuukiri@tartuvald.ee
Toimetaja: **Katrin Sisask** Tel. 5627 0280
Reporter: **Kaisa Kreela**
Küljendaja / fotograaf: **Rasmus Karja** Tel. 510 3479

Tartu valla Kuukiri ilmub tasuta.

Kuukirja saab elektrooniliselt lugeda valla koduleheküljel aadressilt:
tartuvald.ee/tartu-valla-kuukiri
või ajakirjana Issuust (numbrid kuni mai 2023):
issuu.com/tartuvald/kuukiri

Veebruari Kuukirjas avaldatavaid kaaskirju ja reklaame ootab toimetus **2. veebruariks**.

Jälgi Kuukirja tegemisi ka Facebookis:
[facebook.com/TartuVallaKuukiri](https://www.facebook.com/TartuVallaKuukiri)

Oled huvitav ettevõtte Tartu vallas või tead inimest või tegu, mis vääraks kajastust?
Saada vihje Tartu valla Kuukirjale!

Tartu Vallavalitsus

Haava tn 6, Kõrveküla alevik,
Tartu vald, 60512 Tartumaa.
Vastuvõtt T kell 8.00–12.00 ja 12.30–18.00.
Tel. 510 6363, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Tabivere teeninduspunkt

Tabivere Päevakeskuses
Same tee 1, Tabivere alevik,
Tartu vald, 49127 Tartumaa.
Vastuvõtt T kell 8.30–12.00.
Tel. 5196 7738, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Laeva teeninduspunkt

Väänikvere tee 8, Laeva küla,
Tartu vald, 60608 Tartumaa.
Vastuvõtt T kell 13.00–16.30.
Tel. 5302 6608, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Piirissaare teeninduspunkt

Valla, Tooni küla,
Tartu vald, 62603 Tartumaa.
Vastuvõtt T kell 9.00–10.00, muul ajal kokkuleppel.
Tel. 529 4630,
e-post: toomas.lindjärv@tartuvald.ee,
piirissaare@tartuvald.ee

Trükk: AS Ecoprint
Tiraaž: 6500

18.12.2024 vallavolikogu istungil vastu võetud määrused ja otsused

Kadri Linamägi,
Tartu valla personali- ja
dokumendihalduse spetsialist

MÄÄRUSED

Määrus nr 13 – Raadi Põhikooli põhi-määrus

Kooli tegutsemise vorm on põhikool ja koolieelne lasteasutus, mis tegutsevad ühe asutusena.

Kool on munitsipaalkool, mille pidaja on Tartu vald. Kool on kooliealistele lastele I, II ja III kooliastmes statsionaarses vormis põhihariduse omandamist ning koolieast noorematele lastele hoidu ja alushariduse omandamist söime-, lasteaia- ja liitühmades võimaldav õppeasutus. Lasteaia struktuur on määratud Tartu valla haridusteenuste haldamise infosüsteemis ARNO laste lasteasutusse vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra alusel. Põhiline õppetöö koht põhikoolile ja lasteaiale on kooli lasteaiahoone. Õppetööks kasutatakse ka muid kooli kasutuses olevaid, samuti teisi kooli lähikümbruses olevaid hooneid ja rajatisi. Kooli lasteaiahoone asub Raadi alevis, Tartu vallas, Tartu maakonnas.

Määrus nr 14 – Tartu valla 2024. aasta II lisaeelarve

Kinnitada Tartu valla 2024. aasta 2. lisaeelarve järgmiselt:

- 1) suurendada põhitegevuse tulusid summas 325 228,40 eurot;
- 2) suurendada põhitegevuse kulusid summas 81 642 eurot;
- 3) vähendada investeerimistegevuse tulusid summas 709 500 eurot;
- 4) vähendada investeerimistegevuse kulusid summas 3 676 947 eurot;
- 5) vähendada finantseerimistegevuse kulusid summas 2 800 000 eurot;
- 6) vähendada nõudeid summas 743 000 eurot;
- 7) suurendada likviidsete varade jääki 68 837 eurot.

Määrus nr 15 – Tartu valla 2025. aasta eelarve

Tartu valla 2025. aasta eelarve kogumaht on 47 375 000 eurot. Vallavalitsusel lubatakse võtta laenu või emiteerida võlakirju investeringute katteks kokku kuni 10 800 000 euro ulatuses.

Reservfondi suuruseks määratakse 150 000 eurot.

Raadi SA-le kompenseeritakse lasteade renoveerimiseks ja ehitamiseks võetud pangalaenuid põhivara sihtfi-

nantseerimisena.

Tartu Valla Haldus OÜ-le kompenseeritakse koolibussi ostmiseks võetud kapitaliiliising põhivara sihtfinantseerimisena.

Lubada vallavalitsusel suunata kulusid ümber eelarve tegevusala siseselt kulluikiide 15, 41, 45, 50, 55, 60, 65 lõikes. Lubada vallavalitsusel kanda eelarvesse sihtotstarbeliselt laekuvad tulud ja nende arvelt tehtavad kulud.

Kaasava eelarve osa suurus 2026. aasta eelarve koostamisel on 60 000 eurot ja ühe kaasava eelarve objekti maksumuse ülemmäär on 30 000 eurot.

OTSUSED

Otsus nr 46 – Loa andmine halduslepingu sõlmimiseks

Lubada Tartu Vallavalitsusel sõlmida OÜ-ga Mermad, registrikood 16981572, haldusleping, lepingu tähtaeg määrata, lapsehoiuteenuse osutamiseks Tartu vallas Kõrveküla alevikus aadressil Kõrve tn 1a II korrusel asuvates ruumides lastehoid (ärinimi Lohepesa lastehoid) lastele, kelle elukoht Eesti rahvastikuregistri järgselt on Tartu vallas.

Otsus nr 47 – Sõltuva üksuse kohustuste tagamine

Tagada Sihtasutuse Saadjärve (registrikood 90007879) võetavaid kohustusi krediidasutuste ees summas kuni 150 000 eurot sildfinantseeringuna OÜ-ga Pult (registrikood 11118093) vahel 12.08.2024 sõlmitud töövõtulepingu alusel Jääaja Keskuse 3. korrusele taastuenergia ekspositsiooni ehk demokeskuse rajamise eest tasumiseks.

Otsus nr 48 – Omafinantseeringu tagamine

Tagada 2025. aastal Siniküla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatiste rekonstrueerimise projekti omaosaluse rahastamine summas 132 336,25 eurot tingimusel, et projekti omaosaluse eest emiteeritakse Tartu vallale aktsiaid AS Emajõe Veevärk aktsionäride lepingus näidatud tingimustel.

Otsus nr 49 – Omafinantseeringu tagamine

Tagada Äksi vee- ja kanalisatsiooni-rajatiste rekonstrueerimise projekti omaosaluse rahastamine summas kuni 677 012,82 eurot, sh kuni 50 000 eurot 2025. aastal ja kuni 627 012,82 eurot

2026. aastal tingimusel, et projekti omaosaluse eest emiteeritakse Tartu vallale aktsiaid AS Emajõe Veevärk aktsionäride lepingus näidatud tingimustel.

Otsus nr 50 – Vallavara omandamine

Omandada Tartu valla munitsipaalomandisse Tartu vallas Kobratu külas asuv Kutsari tee maaüksus (katastriüksuse tunnus 79402:003:0118, kinnistu nr 3173104, 100% transpordimaa, pindala 1225 m²). Katastriüksus soetatakse Tartu vallale tasuta.

Otsus nr 51 – Nõusoleku andmine kinnisvara võõrandamiseks

Anda Tartu Vallavalitsusele nõusoleku võõrandada tervikvarana enampakumise korras Tartu vallale kuuluvad kinnistu nr 3980004 koosseisus olevad Vahi tn 63 maaüksus (79601:001:2940, pindala 1516,0 m², sihtotstarve elumumaa 100%), Palderjani tn 1 maaüksus (79601:001:2942, pindala 1504,0 m², sihtotstarve elumumaa 100%), Palderjani tn 3 maaüksus (79601:001:2941, pindala 1508,0 m², sihtotstarve elumumaa 100%), Palderjani tn 4 maaüksus (79601:001:2937, pindala 1503,0 m², sihtotstarve elumumaa 100%), Palderjani tn 5 maaüksus (79601:001:2945, pindala 1499,0 m², sihtotstarve elumumaa 100%) alghinnaga 390 000 eurot.

Otsus nr 52 – Saadjärve külas asuva Ööbiku maaüksuse detailplaneeringu koostamise menetluse lõpetamine ja Tartu Vallavolikogu 26.09.2019. a otsuse nr 84 kehtetuks tunnistamine

Lõpetada Saadjärve külas asuva Ööbiku maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Tunnistada kehtetuks Tartu Vallavolikogu 26.09.2019. a otsus nr 84 „Saadjärve külas asuva Ööbiku maaüksuse (kü tunnus 79402:001:0771) detailplaneeringu algatamine ja keskonnamõju strateegilise hindamise mittealgatamine“.

Järgmine volikogu istung toimub 22.01.2025 algusega kell 16.00 vallamajas.

Istungeid on võimalik jälgida reaalsajas ja järelevaadata Tartu Vallavolikogu Youtube'i kanalilt. Jooksvat protokoll ning hääletustulemusi on võimalik jälgida www.volis.ee leheküljel. Volikogu istungite materjalid on avalikult kättesaadavad veebis: tartuvald.ee/et/volikogu-istungite-materjalid.

Tartu valla 2025. aasta eelarve

Kerli Koor, Tartu valla kommunikatsioonispetsialist

18. detsembril toimunud Tartu Vallavalikogude istungil võeti vastu 2025. aasta eelarve, mille kogumaht on **47 375 000 eurot**. Investeeringukulude maht on 13 125 000 eurot. Möödunud aastaga võrreldes on eelarve suurenenud 12%.

Planeeritud põhitegevuse tulud on 34 250 000 eurot, mis võrreldes 2024. aastaga on kasvanud 8%. Suurimaks tuluallikaks on maksutulu 22 620 000 eurot, sealhulgas üksikisiku tulumaks 22 200 000 eurot ja maamaks 420 000 eurot. Riigilt ja muudelt institutsioonidelt saadavaid toetusi on planeeritud 9 225 600 eurot. Tulu kaupade ja teenuste müügist on arvestatud 2 124 400 eurot ja muude tuludena 280 000 eurot. **Põhitegevuse kulud** kokku on 29 604 300 eurot. Antavaid toetusi on eelarves kokku 2 274 830 eurot, sealhulgas sotsiaaltoetusi 1 680 400 eurot ning sihtotstarbelisi eraldisi juriidilistele ja füüsilistele isikutele summas 594 430 eurot.

Eelarvelised kulud:

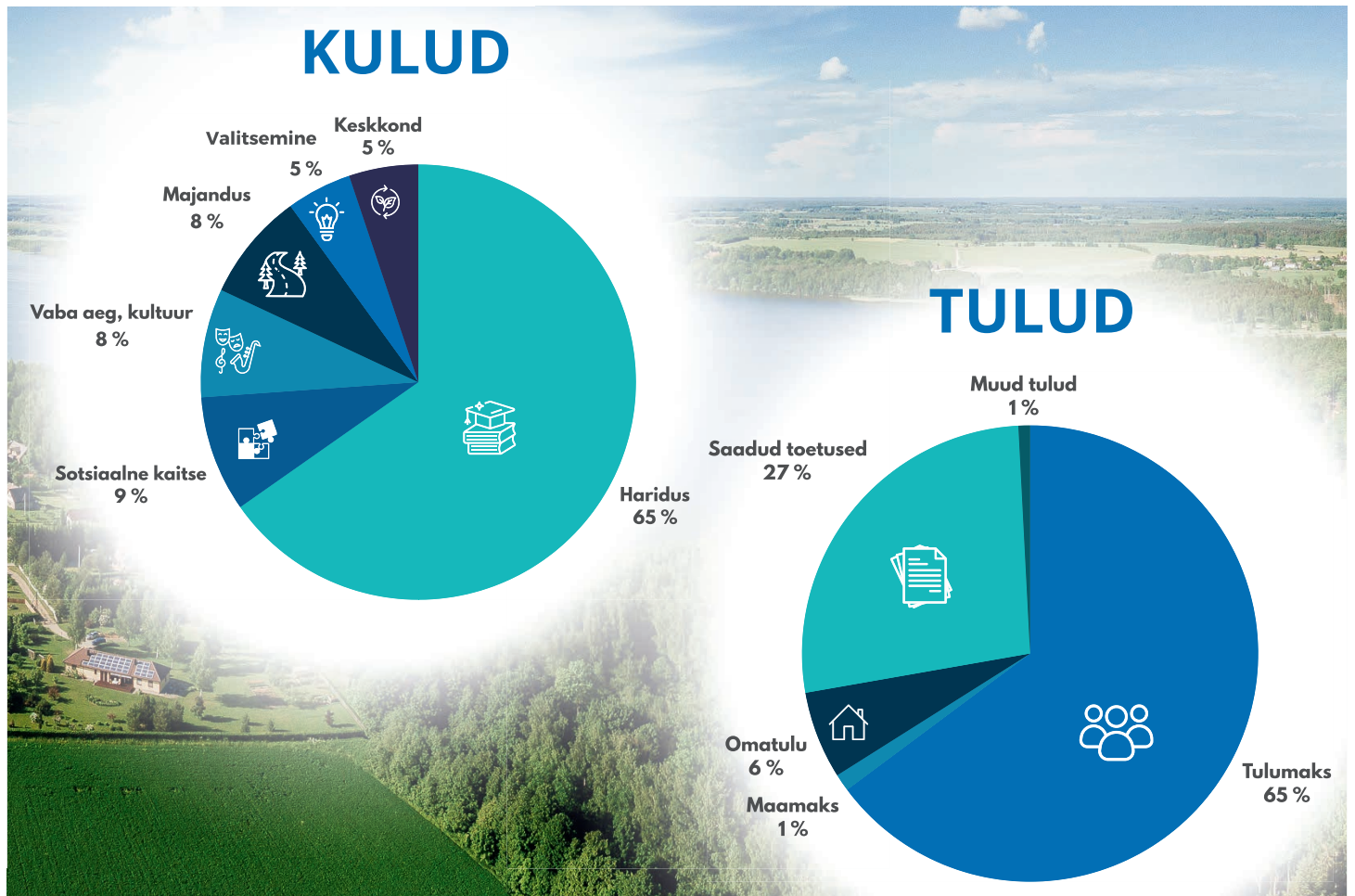
- koolide eelarved kokku 8 900 400 eurot;
- lasteaedade eelarved kokku

- 7 643 300 eurot;
- sotsiaalne kaitse 2 529 200 eurot;
- teede ja tänavate korrashoid 1 937 000 eurot;
- üldvalitsemine 1 425 000 eurot;
- huvikoolide eelarved kokku 1 253 000 eurot;
- sporditegevuse eelarve kokku 723 500 eurot;
- raamatukogude eelarved kokku 516 900 eurot;
- kultuuriasutuste eelarved kokku 489 000 eurot;
- muud vaba aja tegevused 422 900 eurot;
- noortekeskuste eelarved kokku 216 500 eurot;

Investeeringuteks on valla eelarves planeeritud 13 125 000 eurot. „Kõige olulisem ettevõtmine on alanud aastal uue Raadi kooli käivitamine. Maja, kus uus kool koos uue lasteaia tegutsema hakkab, juba ehitatakse ning esimese lennu esimesed õpilased saavad ranitsad ja pinalid valmis panna. Raadi kooli ja lasteaia uue maja ehitus on ka valla kõige suurem selle aasta investeering, mis peab olema valmis juba 1. septembriks,“ sõnas vallavanem Jarno Laur. Suurima investeeringuobjekti, Raadi

Põhikooli lasteaia hoone ehituseks on eelarves ette nähtud 9 000 000 eurot. Raadi Põhikooli koolihoone projekti tarbeks on planeeritud 510 000 eurot. „1. septembriks saab Kõrveküla Põhikool endale moodulhoone, et kasvava õpilaste hulgaga paremini toime tulla. Hea meel on selle üle, et vaadates õpilaste prognoose 1. klassi astumiseks, saab öelda, et ka Lääne Ühisgümnaasiumil ja Tabivere Põhikoolil on 1. klassi täituvus pea maksimaalne ning Maarja-Magdaleenas eeldatavalt ka väga korralik,“ lisas vallavanem. Kõrveküla Põhikooli moodulite ja sisustuse jaoks on eelarves planeeritud 570 000 eurot. Investeeringute osas on veel teede ja tänavate rekonstrueerimiseks ette nähtud 1 348 000 eurot ning Lääne Spordihoone juurdeehituseks 450 000 eurot. Investeeringute tegemise katteks võetakse laenu 10 800 000 eurot.

Iga valda registreeritud elanik on oluline, et saaksime arendada avalikke teenuseid ning kujundada lasteaia- ja koolivõrku vastavalt nõudlusele. 01.01.2025. a. seisuga oli Tartu valda registreeritud 13 400 elanikku. Registreeru Sinagi Tartu valla elanikuks juba täna!

Olulisi valla tegemisi 2025. aastal

Jarno Laur,
Tartu valla vallavanem

Kõige olulisem ettevõtmine alanud aastal on uue Raadi kooli käivitamine.

Raadi Põhikool on Eesti kõige uuem haridusasutus, mis sündis Tartu valla volikogu 20. novembri 2024. aasta otsusega. Detsembris kinnitati volikogus Raadi Põhikooli põhimäärus, planeeriti eelarvesse kooli tegevuseks vajalik rahastamine ning alates veebruarist asub ametisse kooli direktor. Raadi Põhikooli direktori konkursil osales 37 kandidaati, kelle visioonide vahel saime valida. Terje Halliku visioon ja ka seda toetav kogemus langes kokku valla ootustega luua omanäoline, kogukonna keskmeks olev tugev kool. Terjel on nüüd ülesanne komplekteerida oma visiooni toetav meeskond ning saada koolitusluba ja muud vajalikud dokumendid.

Raadil Keskuse teel ehitatakse parasjagu lasteaiahoonet, mis saabki koduks alustavale Raadi põhikoolile. Uue koolimaja valmimise järel aastal 2029 jääb praegu ehitatav hoone ainult lasteaia käsutusse. Rajatav koolimaja on mõeldud kuni 1200 õpilasele, lasteaed 14 rühmale ehk ca 260 lapsele. Raadi lasteaia (kus alustab ka kool) uue maja ehitus on ka valla kõige suurem selle aasta investeering – 9 miljonit eurot. See peab olema valmis juba uueks õppeaastaks. Raadi kool alustab 1. klasside õppega kolmes paralleelis 1. septembril 2025. aastal. Õpilaste vastuvõtutaotlustega alustatakse märtsis. Esialgu saame võtta kooli õppima vaid oma valla sissekirjutusega õpilasi, seejuures on kohtade ammendumisel eelistatud kandidaadid, kelle registreering valla elanike registris on varasem.

Koolid kasvavad ja saavad koolipiirkonnad

Hea meel on selle üle, et vaadates õpilaste prognoose 1. klassi astumiseks, saab öelda, et lisaks Raadi ja Kõrveküla piirkonnas alustavale 6–7 paralleelklassile on ka Lähte Ühisgümnaasiumil ja Tabivere Põhikoolil 1. klassi täituvus

pea maksimaalne ning Maarja-Magdaleenas eeldatavalt väga korralik. Hetkel stabiilne, aga kahjuks vähene on õpilaste arv vaid Laevas.

Seni nii Kõrveküla kui ka Raadi piirkonda teenindanud Kõrveküla kooli nõrgeala jagamine kahe õppeasutuse vahel, on ka põhjus, miks saab 2025 olema aastaks, mil kehtestame koolipiirkonnad. Kõrveküla Põhikool saab kasvava õpilaste hulgaga paremini toime tulemiseks endale uue moodulhoone. Seegi peab olema kasutusvalmis 1. septembril. Kõrveküla põhikooli investeering 0,7 miljonit eurot, mis katab lisaks moodulhoone ehitamisele ka päikesepargi rajamise, et säästlikumalt ja keskkonnanahoidlikumalt tegutseda. Väiksemad investeeringud on veel mõeldud Raadi koolihoone projekti lõpetamiseks, Laeva koolibussi väljaosmiseks ning lasteaedade iga-aastaseks värskendamiseks. Kokku investeerib Tartu vald alanud aastal haridusse 10,759 miljonit eurot.

Teed ja tänavad

Teede ja tänavate ehitamises ühtegi nii suurt objekti nagu eelmisel aastal valminud Muuseumi tee ja Põhja puiestee ühendus ei ole, küll investeerime siiski ka alanud aastal teedesse 1,348 miljonit eurot. Sõiduteedest on olulisemad Keskuse tee osa ehitamine, et uus lasteaia- ja koolihoone saaks ühendatud tänavavõrku, ning Piirissaare põhiteede kruuskatete parandamine. Esimene töö neist maksab 430, teine 122 tuhat eurot. Tõsi, Piirissaare puhul katab enamuse investeeringust ehk 103 tuhat väikesaarte programm.

Suure mõjuga elukeskkonnale ja pikalt oodatud on ka kaks olulist kergliiklusteede investeeringut. Nimelt rajame Lähte Kase tänavale kergliiklustee koos tänavavalgustusega. See objekt maksab eeldatavalt 350 tuhat, millest toetus katab 185 tuhat. Tabiveres ehitame kergliiklustee ja tänavavalgustuse Pargi tänavale. See objekt maksab eelduslikult 246 tuhat, millest toetuse osa on 130. Jätkame tänavate ja teede pindamisega, milleks sel aastal on planeeritud 200 tuhat ja järg jõuab pikalt oodanud Astelpaju piirkonna tänavateni Raadil.

Vesi tupp ja solk puhastisse

Lõpusirgel on Maarja-Magdaleena ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimine. Selle käigus oleme saanud lahendada ka kooli ja lasteaia reoveekäitluse ühtsesse võrku, anda liitumisvõimaluse Muugemäe tee elani-

kele ning toonud kaevuvee ka kalmistu vana osa juurde. Emajõe Veevõrk on saanud toetusraha ka Siniküla ning Äksi ühisvee ja -kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimiseks. Et hanked mõlema asula ehitaja leidmiseks on tehtud, siis algavad tööd ka peatselt. Äksis on tööde maht suurem ja tööd jääb teha ka 2026. aastal. Kokku investeerime heitveekäitluse 0,4 miljonit ja veevarustusse 0,7 miljonit oma raha, millele lisandub Keskkonnainvesteeringute keskuse toetus Emajõe Veevärgile.

Lähte külm ja soe ning kultuur

Spordi- ja vabaaja veetmise võimaluste parandamiseks on plaanis juurdeehitus Lähte spordihoonele, kuhu rajame korraliku jõusaali, aga saame kaasajastatud ka spordihoone soojasõlme ning kui vahendeid jätkub, investeerime ka jääväljaku külmutusseadmesse. Väga oluline on ka uue, puiduhakkel töötava katlamaja valmimine Lähtel, mis peaks tagama piisava võimsuse nii praeguste kui ka uute liitujate kütmiseks. Samuti kaasfinantseerib vald Jääaja Keskuse taastuenergia alase ekspositsiooni loomisse. Tõsi, põhiosa uue III korruse sisseseadmiseks vajalikust rahast tuleb projektitoetusena.

Tegevuste poolelt on jätkuvalt rõhk rahvakultuuri arendamisel ning osalemisel suurel laulu- ja tantsupeol. Uue ideena soovivad meie tublid juhendajad pakkuda esinemisrõõmu ja -võimalust sel aastal suurelt peolt kõrvale jäävatele noortekollektiividele valla peol.

Ühtekokku investeerib vald alanud aastal 14,7 miljonit eurot, millest toetustena saame 1,6 miljonit ning ülejäänud panustame omavahenditest ning laenust. See on võimalik tänu sellele, et oleme oma põhitegevuse kulud hoidnud tuludest väiksemad. Lõppenud aasta põhitegevuse tulem oli valla esialgsetel andmetel 4,745 miljonit, alanud aastal kavandame tulusid 34,25 miljonit ning põhitegevuse kulusid 29,6 miljonit, mis lubab planeerida sama suure põhitegevuse tulemi, st ca 4,65 miljonit eurot.

Täna kõiki valla kodanikke aktiivse valla elus kaasa rääkimise eest – kaasava eelarve ideede genereerimisel ja hääletamisel või panustamisel arengukavadesse või külakoosolekutel kaasa mõtlemise eest. Kiidan kriitikuid ja järelepärijaid, sest nii toimib kontroll võimu üle. Loodan, et vallavalitsus on olnud heaks dialoogi osapooliks ning tunnete valla tegemistes oma panuse ära.

Tartu Vallavalitsuse kehestetatud detailplaneeringud

| Tartu Vallavalitsus

Tartu Vallavalitsus teatab, et kehtestas oma 30.12.2024. a korraldusega nr 1495 Kõrveküla alevikus asuva Sookure maaüksuse ning lähiala detailplaneeringu.

Planeeringulahenduse kohaselt moodustatakse planeeringualale üheksa krunti: kolm elamumaa sihtotstarbega krunti, kuhu määratakse ehitusõigus üksikelamute või kaksikelamute ehitamiseks, viis üksikelamukrunti, kuhu määratakse ehitusõigus üksikelamute ehitamiseks, ning üks transpordimaa sihtotstarbega krunt. Juurdepääs planeeritud elamumaa kruntidele on kavandatud Linnu tänavat ning Käänu tänavat ühendavalt transpordimaa krundilt. Planeeringuala pindala on ligikaudu 1,7 ha.

Planeeritavate tegevuste realiseerimisel ei ole ette näha olulist keskkonnamõju, samuti ei seata ohtu inimeste tervist, vara või kultuuripärandit. Pidades kinni kõikidest detailplaneeringus esitatud nõuetest, võib tekkida planeeringu elluviimisel vaid ajutine negatiivne mõju, mis on tingitud ehitustegevuse iseloomust ning tunnetatav ehitusaegsel ajal. Detailplaneeringu kehtestamise korralduse ning planeeringulahendusega on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee.

Tartu Vallavalitsus teatab, et Tartu Vallavolikogu otsustas oma 18.12.2024. a otsusega nr 52 lõpetada Saadjärve külas asuva Ööbiku maaüksuse detailplaneeringu koostamise, mille eesmärk oli kaaluda Ööbiku maaüksusele ehitusõiguse määramist kolme üksikelamu ja abihoone projekteerimise

seks ja ehitamiseks ning sihtotstarbe muutmist elamumaaks. Planeeringuala suurus oli ligikaudu 3,5 ha.

Detailplaneeringu koostamine lõpetati, kuna Keskkonnaamet ei kooskõlastanud planeeringulahendust. Keskkonnaameti seisukohtade kohaselt oli detailplaneeringu lahendus vastuolus Vooremaa maastikukaitseala kaitse eesmärkidega ning Ööbiku maaüksusel ei ole ehitustegevus lähtuvalt maastikukaitseala kaitse eesmärkidest lubatav. Tartu Vallavolikogu ei saa planeeringumenetlust jätkata ilma Keskkonnaameti kooskõlastuseta. Seetõttu on põhjendatud detailplaneeringu koostamise lõpetamine. Detailplaneeringu koostamise lõpetamise otsusega on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee.

Tartu Vallavalitsus teatab, et on oma 12.12.2024. a korraldusega nr 1458 kehtestanud Tabivere alevikus asuvate Tuuleveski tn 5 ja Pargi tn 2 maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu. Planeeringulahenduse kohaselt moodustatakse planeeringualasse hõlmatud maaüksustest 10 krunti: kolm korterelamu krunti, üks üldkasutatava maa krunt, üks ärimaakrunt ning viis transpordimaakrunti. Lubatud on kuni 4-korruseliste korterelamute ja 1-korruseliste abihoonete rajamine. Planeeritud uute korterite arv on kokku kuni 105. Samuti on kavandatud Pargi tn 2 maaüksusele ärimaakrunt. Detailplaneering on kooskõlas Tartu valla üldplaneeringuga. Planeeringuala pindala on ligikaudu 3,3 ha.

Planeeritavate tegevuste realiseerimisel ei ole ette näha olulist keskkonnamõju, samuti ei seata ohtu inimeste tervist, vara või kultuuripärandit. Detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad mõjud on seotud uute hoonete ehitamisega, võimalikud mõjud on eelkõige ehitusaegsed ajutised häiringud (nt ehitusaegne müra, vibratsioon).

Detailplaneeringu kehtestamise korralduse ning planeeringulahendusega on võimalik tutvuda tööpäeviti Tartu Vallavalitsuses (aadressil Haava tn 6, Kõrveküla alevik) või Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee

Tartu Vallavalitsus teatab et on oma 05.12.2024. a korraldusega nr 1437 kehtestanud Raadi alevis asuva Rähni tn 1 maaüksuse detailplaneeringu. Planeeringulahenduse kohaselt soovitakse suurendada Rähni tn 1 maaüksusele määratud ehitisealust pinda kuni 400 m²-ni. Ehitusõiguse kohaselt nähakse Rähni tn 1 maaüksusel ette kaks hoonet: üks elamu ja üks abihoone. Olemasolev elamu säilib olemasolevana. Abihoone ehitatakse juurde. Planeeringuala suurus on 3 332 m². Planeeringu lahendus on kooskõlas kehtiva Tartu valla üldplaneeringuga

Planeeringu elluviimisega ei kaasne olulisi negatiivseid mõjusid, kuna tegemist on juba välja kujunenud keskkonnaga nii elamupiirkonnana (rajatud hoonetus, haljastus, tehniline taristu, elatakse igapäevaselt) kui ka Rähni tn 1 maaüksuse siseselt.

Detailplaneeringute algatamise korraldustega on võimalik tutvuda Tartu Vallavalitsuses (aadressil Haava tn 6, Kõrveküla) või Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee.

Tartu- ja Jõgevamaa veebipolitseinik Alik Sädega

Eakate turvalisuse infopäev Tartu Vallavalitsuses, Haava 6 Kõrveküla.

06.03.2025 kell 11.30–13.30

Me kõik mõistame, et turvalisus algab meist endist ning peame olema erinevate riskide suhtes teadlikud. Sellest tulenevalt kutsume eakaid neljapäeval, 6. märtsil kohtuma Tartu- ja Jõgevamaa veebipolitseiniku Alik Sädega. Kohal on ka piirkonnapolitseinikud Birgit Kerna ja Veronika Sirel.

Päevakava:

11.30 saabumine ja kohvilaud

12.00–13.30 ülevaade 2024. aastal enim kasutatud kelmustest. Kuidas nendest hoiduda?

Kes on tänapäeval kelm?

Kuidas nad seda teevad ja kuidas meie ise jagame oma andmeid?

Kuidas kelmid teie andmed salvestavad?

Palun registreeri end hiljemalt 3. märtsiks tel 510 6363, Tartu Vallavalituse infospetsialist Sheila Peterson.

Konkurss Jääaja Keskuse kohviku operaatori leidmiseks

SA Saadjärve kuulutab välja konkursi Jääaja Keskuses toimiva Jääkaru kohviku operaatori leidmiseks. Pakkumusi oodatakse **30. jaanuariks kell 17.00** aadressile sigrid.sepp@jaaaeg.ee

Jääkaru kohvik on töötav kohvik ning konkursi eesmärk on leida kohvikusse uus operaator, kes jätkab ja arendab edasi olemasoleva kohviku tööd võimalusel koos hetkel töötava personaliga. Kohvik asub imekauni Saadjärve kaldal ning on senini toimunud osana Jääaja Keskusest. Keskust külastab aastas keskmiselt 40 000 inimest.

1. Üldinfo

- 1.1 Kohvik asub Jääaja Keskuses aadressil Saadjärve 20, Äksi alevik, Tartu vald.
- 1.2 Konkursi käigus antakse rendile järgnevad ruumid koos olemasoleva inventariga (kvaliteetne suurköögitehnika, toiduvalmistamise nõud, serverimisnõud, *buffet*-saar, teenindussaali sisustus):
  - Köök: 31,5 m²;
  - Laoruumid: 5,7 m² + 15 m² + 14 m² + 25 m²;
  - Teenindussaal: 130 m²;
  - Väliterrass (koos õuemööbliga): 69,2 m²;

- Töötajate garderoob: ca 10 m²;
- Üldkasutatav pind (fuajee, lett, tualetid).

- 1.3 Pakkumuse minimaalseks rendihinnaks on 2000 eurot/kuus.
- 1.4 Kohvikul on olemas oma püsikliendibaas (ca 40–60 külalastajat päevas), millele lisanduvad Jääaja Keskuse tavakülalastajad (ca 40 000 inimest aastas), erinevad grupikülalastused (koolid ja täiskasvanud) ja eriuütised (sünnipäevad, seminarid, firmapeod jms).
- 1.5 Kohviku kontseptsiooni oluline osa on pakutava toidu vastavus peamiste sihtgruppide ootustele.
- 1.6 Jääaja Keskus on maist augusti lõpuni avatud iga päev kell 11–18. Septembrist aprillini on keskus avatud T–P kell 10–17. Lahtiolekuaegade ja perioodi osas on võimalikud kokkulepped ning paindlikkus vastavalt hooajale.

Konkursi ja rendilepingu tingimustega saab tutvuda Tartu valla kodulehel.

Lisainfo ja ruumidega tutvumine:

Sigrid Sepp

Jääaja Keskuse tegevjuht

Telefon: +372 5911 3753

E-post: sigrid.sepp@jaaaeg.ee

www.jaaaeg.ee

Tartu Regiooni Energiaagentuur korraldab Tartu vallamaja volikogu saalis 3. veebruaril 2025 algusega kell 15 tasuta koolituse „Päikeseelektrijaamade kasutamise võimalused“.

Ligikaudu kaks tundi kestva koolituse viib läbi Tartu Regiooni Energiaagentuuri ekspert Robert Mägi ning selle raames käsitletakse järgnevaid teemasid:

• Seadusandlus ja regulatsioonid päikeseelektrijaamade rajamiseks ja kasutamiseks.

Muuhulgas otsitakse vastuseid küsimustele: millised on seaduslikud regulatsioonid ja nõuded, kui soovitakse rajada päikeseelektrijaama; kas rajada PEJ elektrienergia omatarbeks või võrku müügiks; millised on päikeseelektrijaama rajamisega seotud motivaatorid ja müüdid.

• Kaasaegsete salvestite ülevaade.

Jutuks tulevad salvestite liigid ja võimalused, samuti salvestitega seotud ohud ja müüdid.

• Päikeseelektrijaamade mõju loodusele ja inimesele.

Räägitakse kaasaegsete elektritootmisrajatiste mõjust meie loodusele ja elukeskkonnale, aga ka visuaalile.

Koolitus on tasuta. Osalemiseks palun registreeruda aadressil: <https://bit.ly/paikeseelektrijaamad> või kasutades plakatil olevat QR-koodi.

Huvilised, kes ei saa osaleda Tartu vallamajas toimival koolitusel, kuid soovivad teemast rohkem teada saada, on oodatud samasisulisele koolitusele teistes toimumispaikades. Koolituste asukohti ja aegasid vaadake palun lisatud plakatil.

Koolitus toimub tänu meetmele „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ (PEEK), mille raames toetatakse Tartumaa roheenergeetika kompetentsikeskuse loomist. Projektipartneriteks on kõik Tartumaa omavalitsused, Tartumaa Omavalitsuste Liit ja Mittetulundusühing Tartu Regiooni Energiaagentuur. Projekti kohta leiab rohkem informatsiooni projekti kodulehelt: <https://www.trea.ee/peek-projekt/>.

KOOLITUS
Päikeseelektrijaamade kasutamise võimalused

Koolituse toimumisajad:

- 27.01.2025 kell 15:00 Alatskivi lossi sõiduhobuste tall
- 28.01.2025 kell 15:00 Priiuse seitsimaja, Kastre vald
- 03.02.2025 kell 15:00 Tartu vallamaja volikogu saal
- 04.02.2025 kell 15:00 Tartu Rahvusarhiivi Noora maja

Koolituse põhiteemad:

- Seadusandlus ja regulatsioonid päikeseelektrijaamade rajamiseks ja kasutamiseks;
- Kaasaegsete salvestite ülevaade;
- Päikeseelektrijaamade mõju loodusele ja inimesele.

Registreerimise link:
bit.ly/paikeseelektrijaamad

Projekti partnerid:

Kuus aastat järjepidavust tõi võidu Tartu valla kaasava eelarve hääletuses

Katrin Sisask,
Tartu valla Kuukirja toimetaja

Tartu valla 2025. a kaasava eelarve hääletusel kogus enim hääli idee teha Tabivere rand atraktiivseks suvitus- ja puhkekohaks. Idee kogus kokku 502 häält. Teiseks tuli 436 häälega idee rajada madalseikluspark Majoraadi parki ja kolmandaks 263 häälega idee rajada õuesõppeala Maarja-Magdaleena kooli sisehoovi.

Sel korral suunati hääletamisele 8 ideed, millele anti kokku 1668 häält. Tartu vald on kaasava eelarve kaudu kodanike ideid kogunud alates 2019. a. Tabivere rannas asuvas Saadjärve Jahtklubis tegutsev Mart Toots Tabivere ranna korrastamist puudutavat ideed kaasavasse eelarvesse esitanud alates 2020. a. Tänavu, kuus aastat hiljem, tõi vankumatu järjepidavus ka idee võidu, kogudes läbi aegade suurima hääle arvu kaasava eelarve hääletusel – 502 häält.

Idee hõlmab endas Tabivere ranna suplusala liivase põhja suurendamist,

1668
häält

SINU HÄÄL
KOGUKONNA HEAKSI!

TARTU VALLA KAASAVA EELARVE HÄÄLETUSE TULEMUSED

• Tabivere rand atraktiivseks suvitus- ja puhkekohaks	502 häält
• Madalseikluspark Majoraadi parki	436 häält
• Õuesõppeala Maarja-Magdaleena kooli sisehoovis	263 häält
• Välijõusaal Lähtele	222 häält
• Koogi ranna mänguväljaku uuendamine	91 häält
• Raadi alevi jalakäija tunnelite kolegrafiti katmine kvaliteetse tänavakunstiga	65 häält
• Välijõusaali laiendus Tabivere pargis	47 häält
• Vasula mänguväljaku laiendus	42 häält

ranna territooriumile uute katuse ja piknikulaudu puhkekohtade ning pinkide rajamist, 2013. a ehitatud suitsuahju ja selle kõrval asuva puhkekoha korrastamist ning lastele mõeldud atraktsioonide lisamist ranna puhkealale.

436 häälega teiseks jäänud idee rajada madalseikluspark Majoraadi parki hõlmab endas madalseiklusraja ja abinööri-dega *slackline*’i rajamist. Idee esitas Johanna Kasearu.

Kõige rohkem ideid (17) on Tartu valla kaasavas eelarves olnud 2020. ja 2023.

a. Ülejäänud aastatel on hääletusel osalenud 8–10 ideed. Kui esimesel, 2019. a piisas esikohale tulemiseks ideel 139 häälest, siis 2024. a oli vaja koguda 381 häält ja tänavu juba üle 500. Tundub, et kaasava eelarve idee on meie vallas ilusti käima läinud. Jätkub nii neid, kes ideid esitavad, kui ka neid, kes hääletusest osa võtavad. Jääme ootama tänavuste ideede teostust ja jälgima, millised ideed esitatakse sel sügisel juba 2026. a Tartu valla kaasavasse eelarvesse.

Tartumaa haridusasutuste kokkade ja toitlustuspersonali tänusündmus

Kaidi Randpõld,
Tartumaa Omavalitsuste Liit

Kadri Leetsaar, Tartu valla
arendusosakonna juhataja

29. novembril toimus Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuses Tartumaa haridusasutuste omaköögi ja haridusasutusi toitlustava allasutuste kokkade ja köögi personali tänusündmus.

Tänu haridusasutuste toitlustuspersonalile on meie lastel võimalus süüa maitsvaid einet, millest ammutada energiat õppimiseks, huvitegevusteks ja trennideks. Saame olla kindlad, et koolis või lasteaias käiv laps saab süüa

vähemalt ühe sooja toidukorra igal tööpäeval.

Tartumaa lasteaedades valmib aastas 5 028 450 toiduportsjonit ja üldhariduskoolides 3 930 150 lõunasöögiportsjonit. Kooli- või lasteaiatoitu ei ole lihtsalt portsjon toitu taldrikul, selles sisaldub palju enam: laste tervise toetamine, toitumisharjumuste kujundamine, toidukultuur, seos kodukandiga, maailmavaade, kohaliku toidu kasutamise kaudu ka kohaliku majanduse edendamine ja toidujulgeolek. Lasteaias ja koolis kujuneb laste ja noorte suhtumine toitu ning toidukultuuri.

Tänukõnega astusid üles Tartumaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees Jarno Laur, Luunja vallavanem Aare An-

derson, Tartumaa Omavalitsuste Liidu arendusspetsialist ja haridusasutuste toitlustuskorralduse arenduse eestvedaja Kaidi Randpõld ning Tartumaa toiduhariduse juhtgrupp. Muusikalise tervitusega esines meesansambel Mehed Mandrilt.

Aitäh, meie koolide ja lasteaedade toitlustuspersonal! Teie olete meie haridusasutuste toiduhariduse edendajad, toidukultuuri edasikandjad ja kokakunsti võlurid.

Tartu vallas toitlustavad meie lapsi kokku 9 kööki. Meie koolides ja lasteaedades on kokku ligi 2400 last. 2025. aasta septembris alustab kümnes köök meie valla laste toitlustamist peagi valmivas

Raadi lasteaia ja kooli hoones. Kõik meie köögid on varustatud kaasaegsete vahenditega ja neid kööke, mis veel uuenduskuuri läbinud ei ole, värskendatakse jõudumööda vajalike kaasaegsete köögiseadmetega.

2022. aasta sügisel alustas mitteformaalne Tartumaa toiduhariduse juhtgrupp, kuhu kuulub esindaja igast Tartumaa omavalitsusest ja samuti head koostööpartnerid.

Juhtgrupp käib koos juba natuke üle kahe aasta ja sai alguse toiduhankeid läbiviivate spetsialistide soovist regulaarselt kohtuda. Aegamööda on laienuud nende inimeste ring, kes valutavad südant laste söömisharjumuste pärast. Töörühm on otsinud ühiselt lahendusi, kuidas tuua kohalik tooraine meie laste toidulauale. Lahendusi on otsitud nii Eestist kui ka rahvusvahelistes projektides osaledes.

Koos Eesti Maaülikooli Mahekeskuse-

Tartu valla koolide ja lasteaedade toitlustuspersonal koos Tartu valla arendusosakonna juhataja Kadri Leetsaarega (paremalt esimene). Foto: Diana Ruitlane-Rüütli.

ga viidi 2023. aastal läbi uuring „Tartu maakonna haridusasutuste toitlustuse korralduse ja tooraine mahtude kaardistamine ning kohaliku tooraine kättesaadavus“, mille tulemuste põhjal valmistatakse ette Tartumaa haridu-

sasutuste kohaliku ja mahetoidu hea tahte kokkulepet. 2024. a oktoobris alustas Tartumaa haridusasutuste arenguprogramm „Koolipere toidutargaks“.

Lähte katlamaja ehitus edeneb kiiresti

| Tartu Valla Haldus OÜ

11. detsembril paigaldati Lähte katlamajale nurgakivi. Kohale olid tulnud vallavalitsuse ja volikogu esindajad, ehitajad, Tartu Valla Halduse meeskond ja kutsutud osapooled.

Uue katlamaja ehitamise eesmärk on vähendada Lähte aleviku kaugküttevõrgu negatiivset keskkonnamõju, tõsta kaugküttevõrgu efektiivsust, suurendada energiajulgeolekut ja varustuskindlust, samuti hoida hinnas stabiilsust ning tagada soojusenergia igale tarbijale.

Uue hakkpuidu katlamaja ehituse tulemusena on Lähte aleviku kaugküttesüsteem olulises osas süsinikuneutraalne ja senisest efektiivsem. Vähendatakse märgatavalt kasvuhoonegaaside heidet atmosfääri. Tänu sellele paraneb välisõhu kvaliteet ning sellega kaasnevalt tõuseb elukeskkonna kvaliteet.

Tartu Valla Halduse juhatuse liikme Aigar Lepa sõnul on uue katlamaja rajamine möödapääsmatu, selleks et kaugküttepiirkond oleks jätkusuutlik, oleks võimalik tõsta tarbimistihedust ning liita kaugküttevõrguga uusi kliente.

Uus katlamaja saab tulevikus märgise „Tõhus kaugküte“ ja võimaldab tulevikus tarbijate lisandumisel suurendada

tootmisvõimsust 3MWh-ni. Katlamaja tehnoloogiline investeering on tehtud järgnevas 20 aastaks.

Antud projekti kaasrahastaja on osaliselt Euroopa Regionaalarengu Fond (SA Keskkonnainvesteeringute Keskus).

Eelmise aasta lõpus rajati SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel Lähtele ka uued kaugkütetrassid, mis võimaldavad liita kaugküttepiirkonnaga uusi tarbijaid.

Tartu Valla Haldus OÜ on Tartu valla Lähte aleviku kaugküttepiirkonna soojatootja ning kuulub 100% Tartu Valla valitsusele.

Möödunud aasta lõpus paigaldati Lähte uuele katlamajale nurgakivi. Vasakult Tartu Valla Halduse nõukogu esimees ja vallavolikogu aseesimees Martin Pedak, keskel Tartu Valla Halduse juhatuse liige Aigar Lepp, Tartu valla vallavanem Jarno Laur ja Tartu vallavolikogu esimees Vahur Poolak. Foto: Katrin Sisask.

Vasakult ehitaja Savekate OÜ Tallinna osakonna juhataja Madis Vanatoa, Tartu Valla Halduse nõukogu esimees ja vallavolikogu aseesimees Martin Pedak, Tartu Valla Halduse juhatuse liige Aigar Lepp ja Savekate OÜ tegevjuht Mikk Mändmets. Foto: Katrin Sisask.

Tartu vald tänas silmapaistvaid sportlasi pidulikul galal

Tekst ja fotod: Katrin Sisask, Tartu valla Kuukirja toimetaja

12. detsembril tänas Tartu vald Raadimõisa Hotelli Restoranis toimunud pidulikul galal 2024. aastal silma paistnud sportlasi.

Aasta noorsportlase tiitli pälvis Gerda Kivil, kes 2024. a võitis murdmaasuusatamises kaks Eesti noorte meistritiitlit N18 vanuseklassis, saavutas Põhjamaade noorte meistrivõistlustel Otepääl viienda ning Noorte Olümpial Lõuna-Koreas kümnenda koha. 39. Eesti omavalitsuste talimängudel Lähtel võitis ta esikoha N18 vanuseklassis ja teise koha Tartu valla naiskonna koosseisus 3 x 2,5 km teatesuusatamises.

Aasta naissportlase tiitli pälvis Karmen Bruus, kes 2024. a võitis U20 vanuseklassi maailmameistrivõistlustel kergejõustikus Limas pronksmedali kõrgushüppes tulemusega 1.89. 39. Eesti omavalitsuste suvemängudel võitis ta esikoha kõrgushüppes ja naiste 4 x 100 meetri teatejooksus.

Aasta meessportlase tiitli pälvis Uku Renek Kronbergs, kes 2024. a võitis kergejõustikus Eesti meistritiitli 800 meetri jooksus ja püstitas Eesti täiskasvanute rekordi 600 meetri jooksus ajaga 1.16,02. Rahvusvahelistel võistlustes Tšehhis võitis ta teise koha 800 meetri jooksus Eesti kõigi aegade kolmanda tulemusega 1.47,32 ja võitis esikoha Balti võistkondlikel meistrivõistlustel 400 ja 800 meetri jooksus.

Aasta treeneri tiitli pälvis Kersti Viru, kes on Tartu valla Spordikooli kerge-

jõustikutreener. Tema käe all sirguvad meie vallast andekad noored sportlased, nagu näiteks Karmen Bruus, Eliise Anijalg, Robin Vaher ja teised.

Aasta võistkonnaks krooniti Tartu valla korvpalli naiskond kes 2024. a saavutas Eesti Omavalitsuste talimängudel 3. koha.

Aasta sportliku perekonna tiitli pälvis perekond Kraas (Andreas Kraas, Kadi Limberg, Jete Kraas, Jasmin Kraas), kes on häid tulemusi näidanud orienteerumises ja suusatamises.

Kokku 93 tänukirjaga tänati lisaks veel: eduka esinemise eest 39. Eesti omavalitsuste talimängudel Lähtel ja Tartumaa talimängudel;

murdmaasuusatamises – Heleri Kivil, Hugo Johannes Nurk, Kätlin Kukk, Kalmer Kiiver, Pauliine Puusaar, Ranno Tiimann, Oskar Lehto, Robin Kütt, Jasmin Kraas;

males – Pavel Vorobjov, Tauno Metsalu, Karmen Viikmaa, Kertu Karba, Sander Lain;

mäesuusatamises – Lise Vaher, Laur Mägi, Renet Riitsalu, Gen Mandre, Andres Valgerist, Liina Vaher, Kaarel Vihermäe;

naiste korvpallis - Piret Kaljagin, Kadi Kals, Janett Perv, Mariann Adelbert, Roberta Erkmaa, Tatjana Sommer, Kariina Kaaver, Karin-Liis Haljaste, Doris Park, Eleriin Vaino;

lauatennises – Erlend Kesa;

kabes – Karel Ots, Ago Vooremäe, Riina-Jaanuska-Enno.

Eduka esinemise eest 49. Eesti omavalitsuste suvemängudel Kuressaares,

Aasta sportliku perekonna tiitli pälvis perekond Kraas.

vabariiklikel võistlustel ja Tartumaa suvemängudel:

kergejõustikus – Stella Seim, Diana Johanna Vanamb, Ingrid Ermits, Andrus Mutli, Robin Vaher, Kristi Rosenberg, Kristjan Rosenberg, Andreas Mutli;

orienteerumises – Andreas Kraas, Priit Pääslane, Kadri Limberg, Minia Pääslane, Jete Kraas, Indrek Ümarik;

petankis – Anti Alasi, Robin Aus, Eva Tõnisson, Kertu Palm, Valmar Pantšenko, Aimar Poom;

kettagolfis – Anneli Kodasmaa, Tiina Kaasik, Jonathan Austa, Sven Kodasmaa.

Eduka esinemise eest rahvusvahelistel ja vabariiklikel võistlustel:

kergejõustikus – Uku Renek Kronbergs; triatlonis – Henry Rääpo, Johanna Rääpo;

tennis – Oliver Ojakäär;

motospordis – Aksel Pärtelpoeg;

ultimate Frisbees – Ott Toomsalu;

jäapurjetamises – Mart Toots;

bridžis – Eleliis Orma;

vibuspordis – Emma Kask, Annika Vänt.

Eduka esinemise eest rahvusvahelistel ja vabariiklikel võistlustel ning 39. Eesti omavalitsuste talimängudel Lähtel:

murdmaasuusatamises – Gerda Kivil, Ralf Kivil, Stefan Kivil.

Eduka esinemise eest rahvusvahelistel

Aasta noorsportlane Gerda Kivil. Fotol koos Tartu valla vallavanema Jarno Lauri, Tartu Vallavolikogu esimehe Vahur Poolaku ja Tartu Valla spordikooli direktor Agu Laasiga.

Aasta meessportlane Uku Renek Kronbergs. Fotol koos Tartu valla vallavanema Jarno Lauri, Tartu Vallavolikogu esimehe Vahur Poolaku ja Tartu Valla spordikooli direktor Agu Laasiga.

ja vabariiklikel võistlustel ning 49. Eesti omavalitsuste suvemängudel Kuressaare:

kergejõustikus – Karmen Bruus, Kättriin Kivimets, Eliise Anijalg, Rauno Laumets.

Eduka esinemise eest rahvusvahelistel senioride võistlustel:

Iivi Kaljuvee, Piret Kaljagin, Ülo Randaru, Erge Viiklaid.

Tartu valla paremate sportlaste ja võistkondade ettevalmistamise eest treenereid:

Allar Kivil, Ahti Võik, Helbe Erkmaa, Reet Juurik, Andres Karba, Mairo Padar, Kersti Viru, Ille Kukkk, Timo Teearu, Margus Pärsik, Ainar Arak.

Aasta treener Kersti Viru.

Tartu valla spordi toetamise eest: AS Ikodor, AS Terminal, Same OÜ, AS Mayeri Industries, OÜ Diotech.

Aasta võistkond – Tartu valla korvpallinaiskond.

Hajaasustuse programmi 2025 aasta taotlusvoor

Hajaasustuse programmi 2025. aasta taotlusvoor avaneb 03. veebruaril. Taotlusi saab esitada kuni 03. aprillini. Programmi eesmärk on tagada hõreda asustusega maapiirkondades elavatele peredele paremad elutingimused ning aidata seeläbi kaasa inimeste püsimisele maal.

Hajaasustuse programmi Tartu valla kontaktisik on Jana Serpak. Taotlusi saab esitada elektrooniliselt jana.serpak@tartuvald.ee või tuua paberkandjal Tartu Vallavalitsusse (Haava tn 6, Kõrveküla alevik). Lisainfo telefonil +372 521 8415. Kodanike vastuvõtt on teisipäeval 8.00–12.00 ja 12.30–18.00.

Hajaasustuse programmist toetatavad valdkonnad on:

1. veesüsteemid;
2. kanalisatsioonisüsteemi;
3. juurdepääsutee;
4. autonoomsed elektrisüsteemid.

Toetatakse järgnevat:

- majapidamise joogivee kättesaadavuse tagamine;
- elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine;
- astaringselt ligipääsetava juurdepääsutee rajamine;
- leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tingimusel, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Programmi tingimused

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektile võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2026.

- Iga valdkonna jaoks võib programmist toetust saada üks kord kuue kalendriaasta jooksul.
- Ühele majapidamisele on maksimaalne toetus kuni 6500 eurot.
- Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest.
- Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.
- Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summat. Kui taotleja on aastatel 2020–2024 hajaasustuse programmist juba toetust saanud, arvestatakse varasem toetussumma toetuse piirmäära sisse.
- Toetust on võimalik taotleda kohalikest omavalitsusest, kes pakub taotlejale ka vajalikku informatsiooni meetme tingimuste kohta.
- Töödega ei tohi alustada enne toetuslepingu sõlmimist. Vallavalitsus soovib enne hinnapakumiste küsimist ja taotluse esitamist võtta ühendust Tartu valla ehitusspetsialistiga, et teha kindlaks, kas soovitud vee- või kanalisatsioonisüsteemi on võimalik kinnistule rajada. Nõuetele vastavaid taotlusi hindab vallavalitsuse moodustatud komisjon.

Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse hindamisjuhendi alusel, võttes arvesse järgmisi kriteeriume:

- investeringu vajalikkus ning tegevuste ja kulude põhjendus;
- kuni 18-aastaste (k.a) majapidamises elavate isikute arv ning kohaliku omavalitsuse eelistatud sihtrühmadesse kuuluvate majapidamises elavate isikute arv;
- taotletava toetuse suurus kasusaaja kohta;
- leibkonna jaoks laheneva kitsaskoha olulisus (lähtudes muuhulgas kohaliku omavalitsuse seatud programmist toetatavate valdkondade prioriteetsusest).

Taotluse vorm koos lisadega on leitav Tartu valla veebilehelt: <https://tartuvald.ee/hap2025>

Rohkem infot kõige vajaliku kohta leiab Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehelt:

<https://www.rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm>

Lisainfo:

Projektspetsialist Jana Serpak, tel 5218 415, e-posti aadress: jana.serpak@tartuvald.ee

Ehitusspetsialist Kadri Tattar, tel 5355 8510, e-posti aadress: kadri.tattar@tartuvald.ee

Korteriühistute taotlusvoor 2025

2025. aasta alguses avanevas taotlusvoorus on Tartu valla korteriühistutel võimalik taotleda toetust kortermajade õuealade korrastamiseks, jäätmete liigiti kogumise edendamiseks, hädaolukordadeks ja rohepöördeks valmisoleku parendamiseks ning sellega valla elukeskkonna parandamiseks ja atraktiivsemaks muutmiseks.

Toetust on võimalik taotleda nende kortermajadega seotud tegevusteks, mis on taotluse esitamise hetkel vanemad kui 7 aastat. Toetust elektrigeneraatori ühenduste ehitamiseks ja elektrigeneraatori ning elektriauto laadimisjaama paigaldamiseks on võimalik taotleda kõigi kortermajade jaoks.

Toetuse taotlejaks võib olla Tartu valla kolme või enama korteriomandiga korteriühistu või kaks või enam korteriühistut, kus kokku on kuus või enam korteriomandit (edaspidi taotleja).

Toetuse suurus on kuni 50% kavandatud töö kogumaksumusest, kuid mitte rohkem kui 4000 eurot ühe taotleja kohta või 4500 eurot iga ühistootluses osaleva korteriühistu kohta.

NB! Eelistatud on taotlejad, kes viimase kolme aasta jooksul pole toetust saanud.

Toetatavad tegevused:

- elektrigeneraatori ühenduse ehitamine kütte- ja veesüsteemidele;
- elektrigeneraatori soetamine (abikõlblik ainult koos ühenduse ehitamisega);
- jäätmemaja ehitamine arvestusega, et jäätmemaja mahutab vähemalt segaolmejäätmete, paberi ja kartongi, biojäätmete

ning pakendite mahutid;

- jäätmete süvakogumismahuti (maa-alune ja maapealne) paigaldamine korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikidele. Juhul, kui paigaldatakse ainult segaolmejäätmemahuti, peab hiljem olema sinna kõrvale võimalik paigaldada paberi ja kartongi, pakendite ning biojäätmete mahutid;
- kortermaja parkimisplatsi korrastamine või parkla ehitamine või laiendamine;
- kortermaja puukuuri ehitamine või korrastamine;
- rattaparkla või rattahoidja ehitamine;
- elektriauto laadimisjaama paigaldamine.

Toetuse saaja on kohustatud esitama tehtud tööde kohta aruande ja kuludokumendid hiljemalt toetuse andmisele järgneva aasta 1. detsembriks.

Korteriühistute toetuse taotlemise 2025. aasta taotlusvoor on avatud 13.01.2025–2.03.2025.

Taotlused ja aruanded tuleb esitada SPOKU keskkonnas. NB! Enne hinnapakumiste küsimist ja taotluse esitamist palume tutvuda ehitamisega seotud nõuetega.

Abimaterjalid ja ehitamisega seotud nõuded on leitavad:
<https://tartuvald.ee/korteriuhistute-toetamine>

Lisainfo:

Projektspetsialist Jana Serpak,
tel 5218 415, e-posti aadress: jana.serpak@tartuvald.ee
Ehitusspetsialist Ergo Nõmme,
tel 5267 983, e-posti aadress: ergo.nomme@tartuvald.ee

Tartu valla lumelükkamise piirkonnad 2024/2025

Tartu valla lumelükkamise piirkonnad ja kontaktid 2024/2025

Piirkond	Piirkonna nimetus	Ettevõtte	Kontaktisik	Telefon	E-post
1	Kõrveküla-Vahi	Tartu Valla Haldus OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	56474475; 5533968; 51985242	haldus@tartuvald.ee
2	Lähte	Tartu Valla Haldus OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	56474475; 5533968; 51985242	haldus@tartuvald.ee
3	Kukulinna	Taivo Kingla FIE	Taivo Kingla	56477810	kingla@hotmail.ee
4	Vedu	Tartu Valla Haldus OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	56474475; 5533968; 51985242	haldus@tartuvald.ee
5	Tammistu-Möllatsi	Agrimajanduse OÜ	Kalmer Loos	56454971	kalmerloos@gmail.com
6	Maramaa	Tagavälja OÜ	Tanel Läte	5251025	latetanel@gmail.com
7	Kärkna	Kaldimõisa OÜ	Kaspar Kald	53323145	Kaspar.Kald@mail.ee
8	Metsanuka	Kolliotsa OÜ	Tarmo Sild	5219247	kolliotsa@gmail.com
9	Vesneri	Forevi OÜ	Vahur Puusta	5533981	vahur.puusta@gmail.com
10	Kärevere	TREV-2 Grupp AS	Marten Miil	5548979	Marten.Miil@trev2.ee
11	Valmaotsa-Laeva	TREV-2 Grupp AS	Marten Miil	5548979	Marten.Miil@trev2.ee
12	Tabivere	Tartu Valla Haldus OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	56474475; 5533968; 51985242	haldus@tartuvald.ee
13	Koogi	TREV-2 Grupp AS	Marten Miil	5548979	Marten.Miil@trev2.ee
14	Elistvere	Tartu Valla Haldus OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	56474475; 5533968; 51985242	haldus@tartuvald.ee
15	Maarja-Magdaleena	SJAM OÜ	Siim Siimenson	56702526	toolamaaou@gmail.com
16	Äksi	Tartu Valla Haldus OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	56474475; 5533968; 51985242	haldus@tartuvald.ee

Laeva Kultuurimaja tähistas 110. juubelit väärrika peoõhtuga

Iren Hansen-Auri,
Laeva Kultuurimaja ja
Laeva noortekeskuse juhataja

Laeva Kultuurimaja, mis on olnud kohaliku kogukonna kultuuri ja ühistegevuse süda juba üle sajandi, tähistas 110. juubelit meeleoluka peoõhtuga. Juubelile kogunesid kohaliku elanikud, esinejad ja külalised, et üheskoos meenutada kultuurimaja ajalugu ning nautida rikkalikku kultuuriprogrammi.

Peoõhtu avasin ma Laeva Kultuurimaja juhatajana, olles selles ametis veel lühikest aega, kuid südamega pühendunud kandma edasi kultuurimaja väärtusi. Oma avakõnes tänasin Tartu Vallavalitsust, kes toetab kultuurimaja püsimist ja tegevust. „Kultuurimaja on kogukonna süda,“ rõhutasin, jagades tänusõnu ka kohalikele tantsijatele, esinejatele ja koostööpartneritele, kes kõik on aidanud sellel südamel tuksumas püsida. Juubeliprogramm tõi lavale mitmeid meeldejäävaid etteasteid. Publik sai nautida Laeva Põhikooli õpilaste luuletusi, klaveripala ning naisrühm „Karnarbiku“ kauneid tantse. Õhtu üheks tippündmuseks oli aga Rahvuskooper Estonia solistide Priit Volmeri ja Renè Soomi esinemine. Kaunite ooperimeloodiate saatel viisid solistid publiku muusika ja emotsioonide maailma, klaveril saatis neid Siim Selis.

Hoolimata kõikidest muutustest on just kogukond see, kes annab Laeva Kultuurimajale elu ja hinge. Kogukonna toetus ja koostöövalmidus on hindamatud, luues aluse ühiseks tegutsemiseks ja kultuurielu edendamiseks. Juubelipeo meeleolu peegeldas ühtekuuluvust ja soojust, mida kultuurimaja on aastate jooksul oma inimestele pakkunud. Tänuhliku publiku kohalolek tõestas, et see kultuurikeskus on endiselt kogukonna elu süda ning jääb oluliseks kohtumispaigaks ka tulevikus.

Tartumaa aasta vabakondlane Ingrid Matteus: „kuitahes kehv päev on olnud, siis pärast pillimängu on hinges rahu“

Katrin Sisask,

Tartu valla Kuukirja toimetaja

Ingrid Matteus on põline Tammistu küla elanik, Kõrveküla Maanaiste Seltsi Miina liige ja mängib klarnetit Väägvere Pasunakooris. Viimase ridades on ta tegutsenud juba üle viiekümne aasta. 27. novembril pälvis Ingrid Tartumaa tänuüritusel „Hea Tegu 2024“ aasta vabakondlase tiitli. Rõõmsatest emotsioonidest ja Ingridi pühendumusest nii puhkpillimuusikasse kui ka kogukonna tegemistesse saab lugeda intervjuust.

Mida tähendab Sinu jaoks Tartumaa aasta vabakondlase tiitel?

Väga hästi ütles meie vallavanem ja Tartumaa Omaavalitsuste Liidu juhatuses esimees Jarno Laur tunnustusürituse avakõnes, et vabakondlased on inimesed, kes teevad oma igapäevatööle lisaks veel midagi, mida ei saa neid kohustada tegema. Enda tegemisi on raske hinnata, aga kui tehtu pakub huvi teistele ja tekitab neis soovi kaasa lüüa, on suund ilmselt õige.

Milline on sinu hariduskäik?

Kooliteed alustasin Tammistu 8-klassilises koolis, mille sulgemise järel jätkasin õpinguid Kõrvekülas. 8. klassi lõpetamise järel olin valiku ees, kas minna õppima muusikakooli või valida hoopis reaalsuund. Pillimängu õppimist olin alustanud kodus isa juhendamisel, hiljem sain eratunde orkestri dirigendilt Sulev-Arnold Undilt. Tema oli see, kes ütles, et muusiku elu pole naiste jaoks. Kuna ta ise töötas Vanemuise teatris, teadis ta väga täpselt, millise graafikuga orkestrandid töötavad. Enamik õhtuid ja nädalavahetusi tuleb olla tööl – milline mees sellist pereelu välja kannataks. Kuna ma ei olnud ka lastemuusikakoolis käinud, langes otsus Nõo Keskkooli kasuks. Seejärel lõpetasin Tartu Ülikooli rakendusmatemaatika erialal. Diplomi järgi olen programmeerija, aga kuna viimase kursuse kevadel sündis esimene tütar Krista, pole sel erialal päevagi töötada saanud. Olin kolme lapsega järjest kodus lapsehoolduspuhkusel. Kui olin valmis tööle minema, oli sel erialal toimunud suur tiigrihüpe ja 9 aasta arengutega kurssi viimiseks tulnuks uuesti

alustada esimesest kursusest. Lihtsam tundus Töötukassa kaudu läbida mõnekuine raamatupidaja koolitus ja asuda sel erialal tööle. Töö käigus õppimise ja täiendkoolituste järel oman raamatupidaja kutsetunnistust.

Kas puhkpillimuusika pisik on sinus elanud juba sünnist saadik? Tean, et ka sinu isa Hans Vaher mängis Väägvere Pasunakooris ja täna mängivad seal koos sinuga nii sinu abikaasa kui ka neli tütart.

Väägvere pasunakooris on mänginud meie suguvõsast juba eelmise sajandi esimeses pooles minu vanaisa Hans Vaher, kes oli ühiskondlikult väga aktiivne. Ta oli Tammistu Rahvaraamatukogu seltsi üks asutajatest, mängis Tammistu puhkpilliorkestris, oli aastatel 1930–1934 Tammistu vallavanem ja leidis aega käia ka Väägvere Pasunakooris mängimas. Vanaisa järel liitus orkestriga isa vanem vend, siis mu isa Hans Vaher. Isa juhendamisel alustasid pilliõpinguid paljud Väägvere orkestrandid, nende hulgas oli ka minu ema ja meie – kolm last. Kuigi isa oli iseõppija, valdas ta kõiki puhkpilliorkestri pille. Tema õhutusel puutusid kõik lapselapsed väiksest peast kokku pillimänguga. Juba enne muusikakooli oli neil võimalus kaasa mängida mingit lihtsat rütmipilli. Vanaisa tundis alati siirast huvi lastelaste käekäigu, eriti pilliõpingute, vastu ja rõõmustas iga edusammu üle. Tütar Kreete, kes ongi valinud endale muusiku tee, peab oma eeskujuks just meie papat – nii me teda kõik kutsusime. Laste puhul saab määravaks eelkõige kodune eeskuju.

Tütrepoeg Kaspar pidas iseenesest mõistetavaks, et hakkab saksofoni õppima, kuna ema just seda pilli orkestris mängib. Juba muusikakooli 1. klassi kevadel liitus ta orkestriga.

Tütar Mariann alustas orkestris ja Tartu valla muusikakoolis. Nüüd õpib H. Elleri nimelise Tartu muusikakooli keskastmes, aga orkestris jõuab siiski meiega mängimas käia. Senini mängib orkestris ka mu õde Sigrid.

Lapsena tegime koos õega inventuuri, et kokku lugeda kõik kodus olevad pillid. Neid oli umbes 50 ringis. Lisaks puhkpillidele ka mitu akordionit ja erinevad keelpillid. Pikka aega oli isa Tammistu külakapelli juhendaja. Kui puhkpil-

liorkestris olen mänginud klarnetit, saksofoni ja alti, siis kapellis mängisin lisaks klarnetile ksülofoni, saatekan-nelt, banžot ja ka akordioni.

Abikaasa Vahur on õppinud Võru muusikakoolis klarnetit. Pärast kooli lõpetamist kutsus orkester Kungla toonane dirigent Väino Repp teda orkestrisse mängima. Tänu sellele jäi ta pillimänguga tegelema, muusikakooli järel oli tal kindel plaan panna pill kaugele kapi otsa. Meie tutvus on alguse saanud orkestris Popsid koos mängides. Tütar Kersti, kes on nüüdseks Väägvere Pasunakoori dirigent, ütles ühe emadepäeval toimunud kontserdi eel, et just see ongi tema jaoks kvaliteetaeg koos emaga.

Oma isalt olen lapsena kuulnud mõtet, et kuitahes kehv päev on olnud, siis pärast pillimängu on hinges rahu. Olen sellega väga nõus ja ka ise seda tundnud.

Millised on sinu esimesed mälestused seoses Väägvere Pasunakooriga?

Hakkasin 1972. a. talvel koos isa ja emaga 5 km kaugusel asuvas Väägvere koolimajas proovis käima. Suvel saime autoga kodust välja, aga talvel käisime hobuse ja saaniga. Esimene esinemine oli Saaremaal sama aasta suvel toimunud laulupeol. Sel ajal oli Virtsu sadamas piirivalvekontroll, mille pidime läbima ükshaaval dokumenti näidates. Mäletan senini, et olin väga mures, kuidas nad mind ära tunnevad, kui sünnitunnistuses pole pilti. Õnneks kõik laabus. Eredamalt on meelde jäänud laulupeod, suured kontserdid ja ka välisreisid. Minu esimene välisreis oli 1995. a. kevadel Rootsi üliõpilasorkestrite festivalile orkester Popsid koosseisus. Väägvere pasunakoori esimene välisreis oli 2004 a. Soome Jyväskylä. Meenub, et minust kümmekond aastat vanem orkestrant oli siis esimest korda välisreisil. Mängijaid innustavad just erinevad esinemised.

Miks sa just Väägvere Pasunakooris mängid?

Tuleb tõdeda, et ega väga palju valikuid ju pole. Isa on rääkinud, et enne sõda oli igal vallal oma puhkpilliorkester ja toona olid vallad ju väikesed. Orkestrid olid Väägveres, Tammistus, Luunjas, Vesneris, Vedul, Varal koguni 2 orkestrit. David Otto Wirkhausi juhatusel

võitis Väägvere Pasunakoor Tartus 1869. aastal toimunud esimesel üldlaulupeol võistumängimise. Väägvere pasunakoor on 30 a vanem kui meie laulupidude traditsioon.

Meie kõigi aukohustus on hoida elus nii pikaajalist traditsiooni ja tagada selle jätkumine ka tulevikus. On hea meel tõdeda, et viimaste aastate jooksul on noorte pillimängijate huvi meie orkestris mängimise vastu kasvanud. Mängijate keskmise vanuse poolest ei olegi me nii vana orkester.

Sa oled nüüd juba kolm aastat eestvedanud Kõrveküla Põhikooli esisel platsil suveõhtuti üritust „Tantsuõhtud Kõrvekülas Väägvere Pasunakoori ja sõpradega“. Kuidas tuli mõte üritust korraldada?

Tantsuõhtute idee sai alguse ühest väga lihtsast lausest. Kui 2021. a suvel Hoovifestivalil lõpetasime hommikuse äratusmängu Kõrveküla kooli juures, ütles Egle Nõmmoja, et nii kihvtis kohas võiks midagi toimuda. Esimese 15 minutiga oli plaan juba suures pildis selge – teeme suvel koos erinevate orkestritega väliüritused. Tantsuõhtute nimi pidi andma selge signaali, et kõigil on võimalus osaleda, suhelda ja tegemist pole akadeemilise kontserdiga. Publik on need üritused väga soojalt vastu võtnud. Kui eelmisel sügisel võtsid minuga ühendust kahe orkestri dirigendid ja soovisid oma kollektiividega järgmisel suvel Kõrveküllas mängima tulla, sain

aru, et paljude orkestrite jaoks on esinemisvõimaluste leidmine oluline. Tänu Kohaliku Omaalgatuse Programmi ja Tartu valla rahalisele toele on saanud võimalikuks seda korraldada ja 2025. a suveks on juba KOPi poolt toetus olemas.

Sa oled ka Kõrveküla Maanaiste Seltsi Miina liige. Mida on Miina sulle andnud?

Meeli Kruus on olnud Kõrveküla maanaiste seltsi Miina tõeline hing ja ka juhatuse liige alates seltsi asutamisest. Kuna me olime Meeliga varasemalt tuttavad ja koos laulnud Väägvere segakooris, tegi tema mulle 2007. a ettepaneku Miinaga liituda. Olin just väikese Marianniga koju jäänud ja aega ju oli. Järgmisel aastal toimus juhatuse korraline valimine. Kõigi väikeste MTÜ-de jaoks on paras peavalu nõuetekohase raamatupidamise korraldamine. Kuna töötan raamatupidajana, oli üsna loogiline, et juhatuse liikmena sai minu ülesandeks vastutada raamatupidamise eest.

Samal ajal viis õnnelik juhus meid kokku seltsi esimeste kangastelgedega. Kohaliku küla elanik tuli rääkima, et tal pööningul mingid erilised puitdetailid, kahtlustas, et äkki tegu telgedega. Vaatasime üle ja tegime kaupa. Olid umbes sajand tagasi küla puusepa poolt toleleagsele perenaisele meisterdatud maateljed. Mõned puuduvad detailid saime poiste tehnoloogiaõpetaja abiga asendatud uutega ja saimegi koos kudu-

ma hakata. Esialgu käisime koos kooli raamatukogus ja telgedele saime ruumi kooli õpetajate tuppa.

Juba väikese lapsena olin vanaema telgede all tallalaua pingil pikki päevi istunud ja tema kudumist vaadanud, hiljem ka koos temaga kudunud, aga lõimede ülesvedamise kogemust mul polnud. Kohe kirjutasin projekti “Kangakudumise õpituba”, et oleks võimalik kutsuda õpetaja, kes annaks esimesed õpetused ja juhised alustamiseks. Kuigi see oli mu elus esimene projekt kirjutada, saime taotlusele positiivse vastuse. Ehk oli see algaja õnn, aga sellest sain julgust kohe järgmiste projektide kirjutamiseks. Kõik oskused saavad ju alguse esimestest pisikestest sammudest.

Kuigi kangakudumise pisiku olen saanud oma vanaemalt, olen väga palju õpinud tänu seltsi naistele. Koos kuduma hakates tekivad küsimused, uued ideed ja väljakutsed, mida siis koos lahendada. Kõik on aru saanud, et enda kootud vööli või sõbal on kordades suurem väärtus kui poest ostetud. Eriti suurt rõõmu tunnen meie seltsi noortest, kes on huvitatud ja peavad lugu esiemade traditsioonilisest käsitööst.

Lõpetuseks, kas tuleb meelde mõni tsitaat, mis sind on elus edasi viinud?

Jumal, anna mulle meelerahu leppida asjadega, mida ma muuta ei suuda, julgust muuta asju, mida ma muuta saan, ja tarkust, et nendel asjadel alati vahet teha. – Püha Franciscus

Väägvere Pasunakoor 2024. a suvel Tartu laulupeol. Fotol Ingrid Matteus paremalt keskmises reas esimene. Foto: erakogu

Tartu valla kogukonnad põletasid jõulukuuski

Katrin Sisask,
Tartu valla Kuukirja toimetaja

Kuuskede põletamine Tartu valla erinevates kogukondades sai sel aastal alguse koolivaheaja viimasel päeval, 5. jaanuaril.

Tartu vald on teinud elanikele jõulukuuskede avaliku kogumise üleskutse juba mitmel aastal. Erinevad külakogukonnad ja rahvamajad on andnud teada, kuhu ja millal lähiehitajate elanikud oma eesmärgi täitnud jõulukuused tuua saavad.

Iga punkt, kes kuuski kogub, valib ise, mida ta nendega edasi teeb. Sel aastal ühines kuuskede kokku kogumisega esmakordselt ka Tartumaa aasta küla 2024, Kõrveküla alevik. Kuused koguti Kõrveküla Spordihalli kõrval asuval platsele ja 5. jaanuaril kell 15 koguneti kokku, et ühiselt kuused ära põletada. Samal päeval kell 16.00 startis Äksi raamatukogu eest nüüd juba traditsiooniks saanud Päkapiikumatk. Tiina Tambaumi eestvedamisel salvestati järjekordne kogukonnaveideo, millel sel korral pealkirjaks „Äksi rullib.“ Peale seda said osalejad Anita Priksi juhtimisel panna oma teadmised proovile Liisu salvide lugemises ja läbisid Äksi aleviku kogukond (MTÜ) eestvedamisel kivi parki rajatud labürindi.

Rõõmu oli palju, kui Küllike Semiskari eestvedamisel kõik lapsed ja ka julgemad täiskasvanud kelgumäest alla vuhisesid ning siis ühiselt edasi liivaranna parklasse suundusid. Seal ootas mat-

Mandoterror esinemas Majoraadi pargis. Foto: Rein Leib.

kalisi Kaja Randviiri juhendamisel ees piparkoogi tegemise tants. Öhtut jäi lõpetama kuuselõke Äksi sadamas ja vahukommide grillimine, üksteisele head uut aastat soovimine ning kõige krooniks süttis tuleskulptuur „Kaksikud“, mille autoriks kunstnik Hando Tamm koostöös Margus Pau ja Lauri Tammega.

5. jaanuaril toimus ka Majoraadi pargis järjekordne Raadi kuuselõkkekontsert. „Tänavu andis vägeva lava- ja tulemõlu show folk-rokkbänd Mandoterror. Vanaks jäänud kuuskedest oli pargi südamesse kerkinud kontserdiõhtuks hiiglaslik kuhil, mille tulemeistrid süttasid pärast Mandoterrori lõpupugu. Mõnus tuulevaikne talveilm meelitas kontserdile rekordarvu inimesi. Avatud oli iseteenindusega vahukommikohvik, kuuma glögi sai osta Torditoimetuse magusaletist,“ kommenteeris üritust Tartu valla kultuuritööspsialist Karita Tilk.

11. jaanuaril süttisid kokku kogutud kuused Juula külaplatsil, kus ühtlasi jätkati ürituste sarjaga „Saame tuttavaks!“ Juula külaseltsi eestvedaja Kat-

rin Kaalep kommenteeris üritust järgnevalt: „Iga kord tutvustab end erinev perekond, kes meie kogukonnas elab. Nii õpime tundma üksteise erilisi oskuseid, traditsioone ja teadmisi. Üllatavalt oleme saanud teada uusi põnevaid fakte inimeste kohta keda tunneme juba aastaid ja kuulnud põnevaid Juulale elama jõudmise lugusid.“

Selle aasta viimased jõulukuused süttisid põlema 13. jaanuaril toimunud Lähte Tulefestivalil. „Kaks päeva varem meisterdasid kogukonna liikmed tuleskulptuure, mis süüdati pidulikult koos jõulupuudega, ning ehitati lumeskulptuure. Nende seas valmisid Veenus, Muumimamma, kindlus, lumekakk, kuusk, püramiid, draakon ja tool ning hiiglaslik lumememm, mis tervitab Lähtele saabujaid. Tulefestivalil pakkus sooja suppi Kogukonna kohvik, millele pani õla alla Coop Tartu. Silmailu pakkus Tuleteater Zerkala ning nautida sai Lähte Naiskoore esinemist. Sündmust toetas Tartu vald. Kohtumiseni 13.01.26, mil süütame taas Lähte piirkonna jõulupuud,“ ütles MTÜ Lähte Kogukond juhatause liige Jaanika Kreela.

5. jaanuaril toimus Päkapiikumatk ja kuuselõke Äksi sadamas. Foto: Rasmus Karja

Kuuselõke Juula külaplatsil. Foto: erakogu

Jääaja Jutud: Mitu Jääaega on Maal olnud?

Kätrin Beljaev, Jääaja Keskuse kommunikatsioonispetsialist

Mitu Jääaega on Maal olnud? Kas teadsid, et Maa ajaloos on olnud mitmeid jääaegu? Jääajad on ajastud, mil Maa kliima jaheneb oluliselt, ja suured osad planeedist kattuvad jää ja liustikega. Need perioodid on olnud tähtsad Maa ajaloo ja elustiku arengus, kujundades maastikke ja muutes elutingimusi.

Mitu jääaega on olnud?

Teadlased usuvad, et Maa on kogenud viis suurt jääaega.

1. Hurooniline jääaeg (2,4–2,1 miljardit aastat tagasi).
2. Krüogeense perioodi jääaeg (850–635 miljonit aastat tagasi).
3. Andersonia perioodi jääaeg (450–420 miljonit aastat tagasi).
4. Karoo jääaeg (360–260 miljonit aastat tagasi).
5. Kvaternaari jääaeg (algas umbes 2,58 miljonit aastat tagasi ja kestab mõne teadlaste arvates tänaseni)

Nende jääaegade vahel on olnud soojemad perioodid, mida nimetatakse interglatsiaalideks. Viimase miljoni aasta jooksul on jääajad ja soojemad perioodid vaheldunud umbes iga 100 000 aasta järel. Praegu elamegi interglatsiaalses perioodis, mida nimetatakse holotseeni

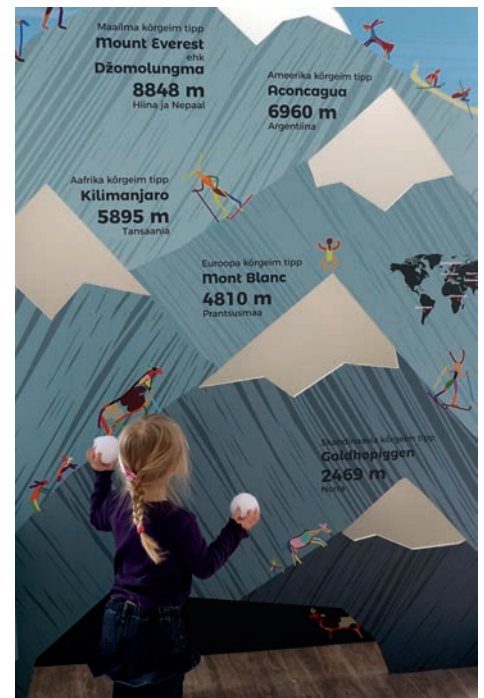
ajastuks, mis algas umbes 11 700 aastat tagasi.

Saale ja Weichseli Jääaeg

Üks tähtsamaid jääaegu oli Saale jääaeg, mis lõppes umbes 100 000 aastat tagasi. Selle jäätumise ajal kattis paks jääkiht kogu Skandinaavia, Briti saared (välja arvatud väike ala Edela-Inglismaal), Põhja-Saksamaa, Poola ja Balti riigid kuni Ukrainani. Viimane jääaeg, mida tuntakse Weichseli jääajana, lõppes umbes 12 000 aastat tagasi. Selle jääaja jooksul jagunes Põhja-Euroopa kahte eraldi jääliustiku piirkonda: väike jääala, mis hõlmas Šotimaad, Walesi, Põhja-Inglismaad ja kogu Irimaad, ning suurem ala, kus jää kattis maad tänapäeva Läänemere ümbruskonnas. Jää all olid tänapäeva Norra, Rootsi, Soome, Eesti, Läti ja Leedu, Jüti poolsaare idapoolne osa, Schleswig-Holsteini idaosa, Kirde-Saksamaa, Põhja-Poola ja Ida-Preisimaa.

Mis põhjustab jääaegu?

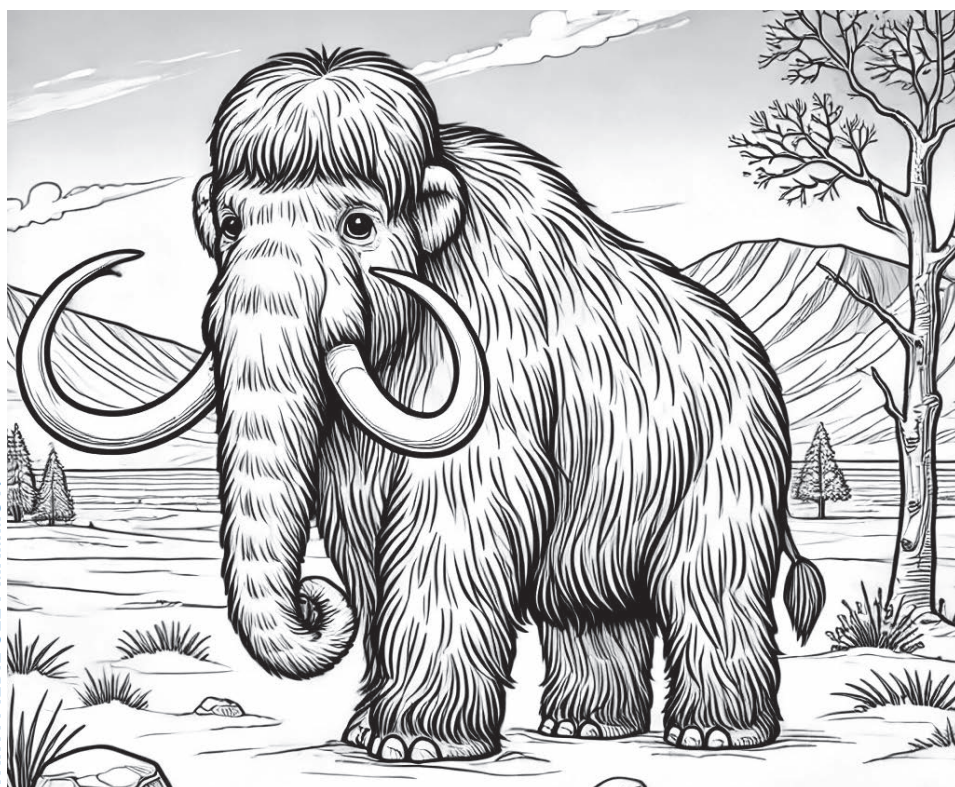
Jääaegade põhjuseks on mitmed keerukad protsessid, sealhulgas Maa orbiidi ja kaldenurga muutused (Milankovići tsüklid), mandrite liikumine, vulkaaniline tegevus ja kasvuhoonegaaside tasemed atmosfääris. Need tegurid mõjutavad Maa kliimat ja loovad tingimused jääaegade tekkeks. Praegune periood, mida me kogeme, on holotseeni

jäävaheaeg, mis on olnud märkimisväärselt stabiilne ja võimaldanud inimestel arendada oma tsivilisatsiooni. Jääaegade põhjuseid on teadlased otsinud mitmesugustest allikatest – alates Maa orbiidi muutustest kuni Päikese aktiivsuse kõikumiseni. Samas pole lõplikku vastust veel leitud, mis lisab teemale põnevust ja kutsub meid jätkuvalt uurima. Kuidas kliimat uuritakse? Paleokliimat, ehk minevikus olnud kliimatingimusi, uuritakse kivimite, setete ja isegi iidsete õietolmude jäänuste abil. Need uuringud võimaldavad meil taastada pildi sellest, milline oli Maa miljooneid aastaid tagasi. Näiteks on teada, et Prangli jäävaheajal puudus Euroopa põhjaosas tundravööde, seal valitsesid hoopis tihedad metsad ja soojalembesed taimed. Kliimamudelid aitavad teadlastel mõista, kuidas erinevad tegurid – alates ookeanide vooludest kuni Maa pöörlemise kiiruseni – mõjutavad meie planeedi kliimat. Kuigi need mudelid on keerulised ja vahel ebatäpsed, on need hindamatud tööriistad, mis aitavad meil paremini mõista Maa kliima minevikku, olevikku ja tulevikku.

See põnev lugu jääaegadest ja paleokliimast kutsub meid mõtlema, kui mitmekülgne ja muutlik on meie planeet. See teadmine aitab meil väärtustada ja kaitsta meie unikaalset elukeskkonda, mida Maa meile pakub.

Tule Jääaja Keskusesse ja saa rohkem teada meie planeedi jääaja lugu! Avasta, kuidas need külmad perioodid on mõjutanud Maa ajalugu ja elustiku arengut ning kuidas meie esivanemad neis keerulistes tingimustes ellu jäid.

Tabivere Rahvamaja
14. veebruar kell 20.00

Tõbrapäeva tantsuõhtu
IRENA ja Ivar Hansen

Pilet eelmüügist 10.- eurot
Kohapeal 12.- eurot

Lisainfo ja laudade broneerimine:
tabivere.rahvamaja@tartuvald.ee või 5044479

Tabivere Rahvamaja
2. veebruar 2025
kell 13.00

**Janno ja Siret Seeder
Puumao aasta ohud
ja võimalused**

vajalik etteregistreerimine!
Pilet 5.- eurot
Võimalik soetada fientas ja kohapealt
Üritus toimub kohvik Sahvris

Lisainfo ja registreerimine:
tabivere.rahvamaja@tartuvald.ee või 5044479

01.02.2025 kell 12-16

Maarja-Magdaleena Rahvamajas
**KOOLITUS
"TEEME KOOS SEFIIRILILLI!"**
Sefiirikonstnik :

"Õpime koos kuidas teha sefiirit lillebõisi ja lehti, sõime neid kimpu ja karpi ning arutame ka nende teiste kaastöömajaluste üle. Iga osaleja lahkub koolitusele lillekimbu ja -karbiga, kaasa saab ka retsepti ja nõuandeid kodas edasi katsetamiseks."
Osalustasu 20 €

Registreerimine ja info tel 5205906
kuni 20.01.2025 või kuni kohti jätkub.

SÕBRAPÄEVA JÄRGNE

PEOÕHTU
15.02.2025 kell 19:00
Maarja-Magdaleena rahvamajas

Õhtut sisustavad
DJ KENNU

ANSAMBEL
TEINE MEES

Piletid 8 € eelmüügis rahvamajas.
Samal õhtul 12 €
Rohkem infot tel 5205906

Tabivere Rahvamaja

Mälumänguõhtu
28. veebruar 2025
algusega kell 19.00
Kohvik Sahvris

Registreeri oma 4-liikmeline meeskond aadressil
tabivere.rahvamaja@tartuvald.ee
või 5044479

Registreerimine avatud
27. veebruarini!

Küsimused nuputamiseks koostab
Kaidi Mägi

TABIVERE

Kontsertloend
Siini Siisid
Preeter Kullumar

Katrin Lehisnõts

Tabivere Rahvamaja

Eesti Vabariik 107
Kontsert

Maarja-Magdaleena Rahvamajas
24.02.2025 kell 15:00

Esineb vanameister **Voldemar Kuslap**

Armastatud laulja ja näitleja jutustab ka lugusid elust ja inimestest ning jagab värvikaid mälestusi oma esinemistest.

Info tel 5205906 Tasuta

maarja-magdaleena
Rahvamaja

Laeva
Laeva Kultuurimaja esitleb

SÕBRAPÄEVA REVI
õhtu täis progressiivset klubimuusikat

14. veebruar 2025
22.00-03.00

Pilet: 10€

Info: iren.hansen-auri@tartuvald.ee
511 0652

Laeva Kultuurimaja

Sass Henno Joeng
ASJAD, MILLEST TÄISKASVANUD RÄÄKIDA EI JULGE

18. veebruar kell 10.30-14.00
Laeva kultuurimajas

5.-9. klass

JULGE RÄÄKIDA

Tammistu Raamatukogu-Külakeskus

TAMMISTU

IGA KUU VIIMANE KOLMAPÄEV

EAKATE TUND

TULE JA SAA KOKKU OMA NAABRIGA, SÕBRUSKONNAGA

29.01.2025 • 12:00-14:00
26.02.2025 • 12:00-14:00

Võta kaasa süüpeet. Kohvi ja tee külakeskuse poolt.

KÕIK ON ALATI TERETULNUD
TAMMISTU RAAMATUKOGU-KÜLAKESKUSES

Mängude õhtu iga kuu esimene reede

Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses
03. jaanuar 2025
07. veebruar 2025
07. märts 2025
04. aprill 2025
02. mai 2025

Alustame külakeskuses iga traditsiooniga. Toredat lausumist, mida saavad mängida nii lapsed, noored ja täiskasvanud. Et kõigil oleks võimalus toimetada, siis teeme väikesed vanusevahed sisse. 16:00-19:00 on lapsed/noored kuni 15. aastased alates 19:00 on täiskasvanud ja noored alates 16+

LISAINFO: 53001922 või WhatsApp

Laeva Kultuurimajas
18.02.2025
kell 18:00

MAARJA-KOOS

Tavapilet 6€, sooduspilet 5€
Info: iren.hansen-auri@tartuvald.ee; 5110652

24. veebruaril kell 16.00
Laeva Kultuurimajas

Eesti Vabariigi aastapäeva pidulik õhtupoolik

Esineb ansambel Agulpoitic

Info: iren.hansen-auri@tartuvald.ee
Tel: 5110652

Üritus on piletita

TRADITSIOONILINE FOTOKONKURSS TULEB TAAS JUBA 5 KORDA TAMMISTU RAAMATUKOGU-KÜLAKESKUSES 24.VEEBRUARIL 2025

Tee oma tegemistest pilt Eesti Vabariigi aastapäeval ja postita see Tammistu Raamatukogu-Külakeskuse facebooki selleks loodud ürituse lehel. See pilt, kes saab enim põldlaid on võitja ja saab sümbolse kingi.

PALJU ÕNNE EESTILE!

Laeva Põhikooli 7. klassi õpilased kogusid Tartu Koduta Loomade Varjupaigale annetusi

Margit Hannus,
Laeva Põhikooli sekretär-infojuht

Detsembrikuus näitas Laeva Põhikooli 7. klass Tartu Koduta Loomade Varjupaiga heaks üles erilist hoolivust, kogudes annetusi, mis töid rõõmu paljudele loomadele. Koguti kasutatud ja puhtaid froteerätikuid, voodipesu ning loomade mänguasju.

Annetusi tuli nii kooliõpilastelt ja nende peredelt kui ka terve küla elanike poolt. Kingituste seas oli nii vanu asju kui ka uusi ostetud esemeid. 20. detsembril viidi kogutud asjad ühiselt koos õpetaja Rille Pennoneniga varjupaika, kus loomad said kohe osa annetajate heast tahtest.

Suur tänu kõigile, kes toetasid seda head ettevõtmist! Teie abiga said varjupaiga loomad tunda jõulurõõmu ja hoolivust.

Väike osa kogutud annetusi.

Kallis kooli vilistlane!

Juba sel kevadel saab meie armas Laeva Põhikool 260-aastaseks.

Meie kooli ajalugu on täis imelisi hetki ja erilisi inimesi. Palume Sind jagada oma mälestusi, olgu need lõbusad juhtumised, südamlikud hetked, unustamatud seiklused või õpetlikud kogemused. Iga lugu on oluline ja iga meenutus kannab endas tükikest meie kooli hingest. Sinu lood on väärtuslikud pusletükid, mis aitavad meil hoida ja väärtustada seda pärandit.

Mälestuste kogumise viisid

- 1. Kirjalikud lood** – kirjuta oma mälestused üles ja saada need meile e-posti teel aadressil: laeva@laeva.edu.ee.
- 2. Fotod ja videod** – jaga vanu fotosid ja videoid, mis toovad esile erilised hetked meie koolist. Võid need samuti saata eelmainitud e-posti aadressile. Lisa juurde fotol jäädvustatud isikute nimed ja foto tegemise aeg.

Mis saab kogutud lugudest?

Kogutud mälestustest valik avaldatakse järgmises Laeva Põhikooli aastapäeva raamatus. Lisaks plaanime mälestusi jagada ka meie kooli sotsiaalmeediakontodel ja kodulehel.

Sinu panus on hindamatu ja me oleme südamest tänulikud iga jagatud loo eest.

Aitame üheskoos säilitada ja edasi anda meie kooli vaimu tulevastele põlvkondadele. Loodame siiralt, et leiad aega ja soovi meie üleskutsele vastata.

**Soojade tervitustega,
Laeva Põhikooli juhtkond**

Tabivere Lasteaed Rõõmula pälvis „Väärtuskasvatuse lasteaed 2024“ tiitli

Katrin Sisask,
Tartu valla Kuukirja toimetaja

6. detsembril tunnustas Tartu Ülikooli eetikakeskus koole ja lasteaedasid eeskujuliku töö eest väärtuskasvatuse valdkonnas. Tiitli „Väärtuskasvatuse kool 2024“ pälvis Saaremaa Gümnaasium ning tiitli „Väärtuskasvatuse lasteaed 2024“ Tabivere Lasteaed Rõõmula.

Auhinna „Väärtuskasvatuse lasteaed“ statuut ütleb, et rändauhinna eesmärk on tunnustada lasteaia süsteemset ja tulemuslikku tegutsemist tervikliku isiksuse kasvamist toetava keskkonna loomisel. Kandideerimiseks peab lasteaed osalema tunnustusprogrammis „Hea lasteaed kui väärtuspõhine lasteaed“. Osalemiseks on vaja läbida kaheetapiline protsess. Rändauhinna andmisel arvestatakse hea lasteaia mudeli aspektidest lähtuva eneseanalüüsi väärtusarenduslikku külge: väärtustes kokkuleppimise protsessi, väärtustest lähtumist nii õpetegevuses kui ka lasteaia kultuuris, lapsekesksust, süsteemset, kõikide osapoolte kaasatust, kitsaskohtade ja arenguvajaduste analüüsi ning arendustegevuste järjepidevust. Rändauhinna jaoks on dolomiidist karikas. Karikasse pannakse igal aastal kasvama puu, mis jääb tunnustatud lasteaeda.

Fotodel Tabivere Lasteaed Rõõmula lapsed esinemas 16. veebruaril 2024. a. toimunud rekonstrueeritud lasteaia avamispeol. Fotod: Katrin Sisask

Tabivere Lasteaeda Rõõmula tunnustati süsteemse väärtusarenduse ning laste huvidest ja soovidest lähtuva keskkonna loomise eest. Lasteaia direktor Kerli Murd sõnas, et tunnustusest teada saades valdas tiimi uskumatuse ja rõõmu segu, sest läbitud raske tee tegi saavutuse veelgi erilisemaks. „Meie lasteaia pere – lapsed, õpetajad, lapsevanemad – on pidanud palju läbi elama seoses majaehituse ja kolimisega. See on meid küll väga kokku liitnud, kuid samal ajal toonud kaasa ka mitmeid mure- ja kitsaskohti. Nüüd saame aga tunda, et oleme ajanud õiget asja ja et see tulemus on olnud kogu pingutust väärt,“ ütles ta. „Meie jaoks algas see teekond mitu aastat tagasi. Sel aastal osalesime tunnustusprogrammis „Hea lasteaed kui väärtuspõhine lasteaed“ kolmandat korda. Kõik need aastad olemegi lasteaia süsteemset väärtusarendusega tegelenud,“ lisas Kerli.

Küsimusele, mida täpsemalt süsteemne väärtusarendus tähendab, vastas Kerli Murd: „See tähendab, et me teadvustame endale iga päev, miks me midagi teeme ja mis kasu saab sellest laps. Me ei tee midagi lihtsalt tegemise pärast. Esimeses kahes analüüsis keskendusime rohkem endile (meeskonnale), nüüd

viimase analüüsi käigus võtsime fookusesse eeskätt lapsed ja nende huvid. Hoone rekonstrueerimine andis meile suurepäraseid võimalusi kaasata lapsi just neile sobiva keskkonna loomisse ja analüüsi tulemustele tuginedes võime julgelt väita, et oleme loonud laste huvidest ja soovidest lähtuva keskkonna. Eelmise analüüsi käigus töötasime välja just meie lasteaiale omase Rõõmu valemi, mille eesmärk on see, et Rõõmula lapsel säiliks tegutsemisrõõm. Rõõmu valem töötab meil väga hästi ja see toimib ainult kõigi osapoolte ühise tegutsemise tulemusel.

Mida täpsemalt Tabivere Lasteaed Rõõmula tiitli pälvimiseks on ette võtnud, saab lugeda lasteaia kodulehelt: tabiverelasteaed.ee/meie-vaartuste-lugu/

Tiitel anti välja programmi „Hea lasteaed kui väärtuspõhine lasteaed“ raames. Tartu Ülikooli eetikakeskus on toetanud ja tunnustanud koolide ja lasteaedade väärtusalast tegevust alates 2009. aastast, kuid kahjuks sel korral anti see tiitel välja viimast korda ning kui kauaks rändkarikas Tabivere lasteaeda jääb, näitab aeg.

Kirikutest ja muust Tartu-Maarja kihelkonna pärimuses

Loone Ots, kultuuriloolane
ja folkloristika magister

Nüüdne Tartu vald on muiste olnud suure Tartu-Maarja kihelkonna osa. Oleks loomulik, kui Tartu Maarja kiriku ehitamise lugu kangastuks ka kihelkonna rahvaluules. Vähemalt kaks dramaatilist momenti kirikuhoone ehitamise ajast võinuks anda folklooriks põnevat materjali. Kas Tartu-Maarjast kogutud pärimus räägib nendest?

Ehitada Põhjasõjas hävinud Tartu Maarja kirikule uus hoone oli kavas juba 1820. aastal. Vana kiriku varemed, kust kirjutiste järgi inimestele „kive pähe kukkus“, olid ju lammutatud, et ehitada samasse paika Tartu ülikooli peahoone. Eesti maakogudus oli seni jaganud linna ainsana alles jäänud Jaani kirikut sealse saksa kogudusega. Liivimaa kuberner markii Paulucci oli Tartut külastades väga üllatunud, et oma aja kohta päris suures linnas on ainult üks kirik. 11. oktoobril 1820 andis ta välja dokumendi ehitada uus kirik linna taha Narva mäele, praeguse Peetri kiriku asukohta. Kulud pidid linn ja kihelkond pooleks jagama.

Rahvas, aga eriti Maarja koguduse pastor Ludwig Wilhelm Moritz, oli aga plaani vastu: enamik koguduse liikmeid elas Karlova ning Jaamamõisa kandis. Narva mäele tulnuks paljudel sõita mitu vers-ta, mida peeti tarbetuks. Pärast pikka arutelu kirjutasi linna ja kihelkond alla lepingu ehk transakti, mille algus kõlab nii:

„Tarto kihelkond võttab ommaks kor-raks, Tarto linna sees Eestlaste kirrikut ehhitada, sedda ehhitamist 1835 aastal kewwade allustada, ja nelja suwe aial, se on keige iljemaks 31 Tetsembril ehk Jõule kuul 1838 aastal koggone loppetada.“ Hoone praegusel Pepleri tänaval saigi katuse alla 1837. Õpetajaks oli siis juba Karl Heinrich Konstantin Jehewe. Sama aasta 25. septembril varises aga suure mürinaga kokku vastse kiriku torn. See sündmus võinuks anda ainest muistendile pahalaste vastutüöst kiriku ehitamisele. Sarnaseid lugusid on üle Eesti ja ka mujal arvukalt. Tavaliselt ei saagi kirik enne valmis, kui näiteks ohverdatakse „kiriku võtmeid kandma“ mõni süütu tütarlaps. 19. sajandi uuem, ratsionaalne maailmakäsitlus ei ole aga torniehitamist mustade jõududega sidunud. Kihelkonnas tuntakse küll

1928. aastal talletatud muistendit Tal-linna Oleviste kiriku ehitamisest, kus vanahalb või keegi ta käsilane torni-meistrina esineb, kuid Tartu pühakoja kohta sarnast pärimust pole.

Teine rahvaluule aineks sobiv mo-ment on Maarja kiriku hukkimine teise maailmasõja algul 12. juulil 1941. Siina sobiks ended hävimise kohta, aga ka kiriku taastamisega ennustused. Sarnaseid ennustusi on mitmeid nt rahvusliku sakraalehitise, Tallinna Estonia teatrihoone kohta: „1913 see ehitati ja 31 aastat pidi see püsima“ (1944); „kui [taastatud] Estonia ette istutatud puud on suureks kasvanud, siis saab Eesti jälle vabaks.“ (1947) jmt. Tartu Maarja pühakoja kohta sellist folkloori aga pole. Maarja kihelkonna pärimus jutustab küll kirikute hävingust, aga mujal.

1896 on Tartu-Maarjast üles kirjutatud kirikuga seotud muistend, ent mitte Maarja, vaid Äksi kihelkonna, täpse-malt Ilmjärve ja Kalalombi tekkimise kohta. Järve kaldal seisnud rüütli loss ja kirik. Lossiisand olnud silma ees vaga, aga muidu õelus ise. Kohalik rahvas austanud järve ja hoidunud seal suple-mast ning kalastamast. Siis tulnud aga võõrad, kes vana tava mikski ei pannud. Puhas järv vihanud, kui inimesed temas suplema ja end pesema hakanud. Ta hoiatanud küll kolm korda: „Mina ei ole mitte ilma päralt!“, kuid tuluta. Siis tõusnud järv oma sängist üles ja uputa-nud nii lossi kui ka kiriku. Järve nimeks saanud Ilmjärv. Kirikutorn olnud algul vee peal, kui aga üks kalamees torni ümber kõie sidus ja sikutama hakkas, vajunud kirik täienisti vee alla. Torni võivat veel vaikse ilmaga järvepõhjas näha, samuti kuuldu kirikust laulu ja lossist peokära. Üks suur kala kukku-nud järve liikudes alla, karjalaps korja-nud selle üles ja viinud koju. Seda kohta hüütakse nüüd Kalalombiks. Sarnane muistend on talletatud ka aastal 1939, peategelaseks seekord Saadjärv.

Veel Maarja kirikupärimust. Teada-tunud on ka vana jutt sellest, kuidas vana-halb jumalateenistuse ajal tukkujate nimesid (teisendis kirikhärra jutlust) üles kirjutas. Need on aga talletatud juba uuemal ajal, 1930 ja 1932, ja tegu võib olla hoopis ümberjutustusega Matthias Johann Eiseni populaarsest muistendikogust „Rahva-raamat“. Li-saks on informant Richard Viidebaum pärit hoopis Kodaverest, teine jutustaja Tiina Kontor aga Puhja kihelkonnast.

Tartu-Maarja kirik. Johannes Pääsukese postkaartide kogu. Foto: ERM

Muistendites kajastuvad uskumused risti jõust (näkk kaob, kui mees hüüab „Püha ristike!“; viirastus haihtub vormeli „Isa pojuke, püha ristike!“ peale) või meieisapalve kohta (last ristimisele viies lugegu ema issameie, siis armastab laps jumalasõna).

Lõpetuseks üks pühapäevase töökee-luga seotud tekst. Selle on jutustanud Tartu-Maarja kihelkonna naine Liisa Berg aastal 1922. Liisa, neiunimega Põv-vat (1866–1934), oli sündinud Vasulas ja abiellunud Härjanurme koolmeistri Märt Tiidoriga. Mõlemad olid innukad rahvaluulekogujad ning Jakob Hurda kaastöölised. Leseks jäänud Liisa sõlmis 1904 uue abielu Tormast pärit Aleksan-der Bergiga. Nende neljast lapsest jäi ellu vaid üks – tulevane keeleteadlane akadeemik Paul Ariste. Liisa Bergi kogu hõlmab rahvaluulearhiivis üle 500 lehekülje. Sel põhjusel avaldas Postimees tema lahkumise puhul väikese järel-hüüde (Postimees, 15.06.1934). Nüüd aga lugu ise.

„Kord elanud vaene taluteenija. Palgaks saanud ainult süüa ja mõne riidenartsu. Tahtnud ka helmeid kaela saada. Mõ-telnud, ma lähen metsa, korjan marju, saan raha ja ostan helmed. Läinud ka pühapäeval päeval metsa. Hakanud korjama. Saanud poole toobi osa marju korjatud, kui teine tüdruk hüüdnud: „Näe, mis sul kaela ümber on!“ Tüdruk vaatama. Kaelas olnud suur uss. Ei ole kuidagi ära tulnud, jäänud igavesti kae-la. Nii saanud igaüks karistuse, kes pühapäeval tööd teinud ehk midagi raha eest müünud või ostnud.“

Ehk peaks meiegi oma kibekiirel heitli-kul sajandil vähemalt korra nädalas aja maha võtma, jätma argipäeva maha ja mõelda asjadele, mida koi ega rooste ei riku. Näiteks meie imelisele rahvaluule-le. Keda siinsed lood kõnetasid, leiab ohtralt lisa Eesti Rahvaluule Arhiivi lõu-naeesti pärimuse andmekogust LEPP. Seal on võetud ka siinsed killud. LEPP avaneb leheküljelt folklore.ee. Head avastamist!

Teenused

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. 56304306

Ehitiste seadustamine, kasutus- ja ehitusload ja muud teenused. Kirjutage või helistage. coreteloy@gmail.com 58142386

Oskar Lutsu majamuuseum kutsub lutsulikke lühijutte looma

7. jaanuaril täitus 138 aastat kirjanik Oskar Lutsu sünnist. Tartus asuv Oskar Lutsu muuseum korraldab sel puhul vestevõistlust, kus on oodatud osalema kõik kirjandus- ja kirjutamishuvilised olenemata east või eelnevast kogemusest.

Lutsu 138. sünniaastapäevale pühendatud vestevõistlus kannab pealkirja "Milleks sulle need raamatud?". Teema on seotud 30. jaanuaril algava Eesti raamatu aastaga ning just sellest tõukuvat kirjanduslikku omaloomingut võistlusele enim oodatakse. Oma vormilt on konkursile esitatavad kirjatükid humoristliku laadiga kerges ja vabas vormis lühijutud ehk vested või värssföjjetonid.

Muuseumi juht Risto Lehiste sõnab, et kui liita omavahel Oskar Luts, Tartu linn ja Eesti raamatu aasta, siis saab kokku suure kobarpõhuse, et tänava vestevõistluste küllaltki värsket traditsiooni jätkata. "Nautides ise kirjanikuhärra sõnaseadmise oskust läbi Viilias Vooksi või vana apteekri heietuste, tekib tahtmatult huvi teada saada, kui head sõnaseadjad Eesti inimesed on. Aga ilma Chat GPT abita? Loodan, et vestevõistlus jääb kenaks traditsiooniks, Oskar Lutsu majamuuseumi üheks tunnusmärgiks," räägib Lehiste.

Majamuuseum korraldab vestevõistlust esimest korda möödunud aastal. Siis tuli kirjutada teemal "Mis vaevab sinu südant?". Tänavusele võistlusele oodatakse töid 1. maiks ning võitjad kolmes vanuseastmes kuulutatakse välja septembris toimuvatel Tammelinna päevadel.

Konkursi reeglitega saab tutvuda muuseumi veebilehel: <https://muuseum.tartu.ee/oskar-lutsu-138-sunniaastapaevale-puhendatud-vestevõistlus/>

01.02.2025 kell 12-16

Maarja-Magdaleena Rahvamajas
KOOLITUS
"TEEME KOOS SEFIIRILILLI!"
Sefirikunstnik :

"Õpime koos kuidas teha sefirist lilleõisi ja lehti, sätime neid kimpu ja karpi ning arutame ka nende teiste kasutusvõimaluste üle. Iga osaleja lahkub koolitusest lillekimbu ja -karbiga, kaasa saab ka retsepti ja nõuandeid kodus edasi katsetamiseks."
Osalustasu 20 €

Registreerimine ja info tel 5205906
kuni 20.01.2025 või kuni kohti jätkub.

PÕNEVAD TEEMATUURID
SISUKAD PROGRAMMID
SUUR KONVERENTSISAAL
MÕNUS LASTETUBA
ELAMUSKESKUS JA KOHVIK

info@jaaaeg.ee / 5911 3318
www.jaaag.ee

30 AASTAT KOGEMUST!

Kvaliteetne | Usaldusväärne | Operatiivne

Teenused:

- ❖ Teede ehitamine ja hooldamine
  - ❖ Kruusavedu koos paigaldusega
  - ❖ Hõõveldamine
  - ❖ Tolmutõrje
  - ❖ Lume- ja libedusetõrje
  - ❖ Liiva, kruusa ja killustiku müük
  - ❖ Kaevetööd
  - ❖ Heakorratööd
  - ❖ Niitmistööd
  - ❖ Liikluskorraldus
  - ❖ Tänavavalgustuse ehitamine ja hooldamine
  - ❖ Soojusenergia tootmine ja müük
- Lähte kaugküttepiirkonnas

ANNUSE
KODU & ARENDUS

OMADUSED:

- 3 magamistuba
- avatud köök
- avar elutuba
- kõrged laed
- saun
- panipaik

RIDAELAMUBOKSID
KÕRVEMAA 3
KÕRVEKÜLA

219 000.-

TEL: 5548357 annely@annuse.ee

SÕBRAPÄEVA
JÄRGNE

PEOÕHTU

15.02.2025 kell 19:00
Maarja-Magdaleena rahvamajas

Õhtut sisustavad
DJ KENNU

ANSAMBLI
TEINE MEES

Piletid 8 € eelmüügis rahvamajas.
Samal õhtul 12 €
Rohkem infot tel 5205906

Elulõng sul katkes äkki,
liialt ruttu kustus päev.
Su jalg ei astu enam
armsaid koduradu,
ei ava käsi kodu väravat.

Mälestame

MATI MARKVARDT

Südamlik kaastunne Urve ja
Mareki peredele.

Endised naabrid Milvi,
Ruudi ja Milvi peredega,
Vilve ja Eevi peredega.

**Meie hulgast
lahkunud**

HEIKI KAHRO
02.07.1947–17.11.2024

VELLO HÄELME
30.10.1936–30.11.2024

MAIE VISNAPUU
19.10.1949–07.12.2024

AINO ERTMANN
22.08.1930–10.12.2024

HARALD LUUK
07.02.1950–12.12.2024

ILLAR ANNUK
12.08.1956–14.12.2024

AAVO MELK
25.02.1946–19.12.2024

AIMAR MUTTIK
23.08.1935–20.12.2024

Kallid Arvi ja Laine!

Kuuskümmend möödunud aastat,
Teie armastus – nagu teemant, särav ja puhas.
Käed, mis kunagi ei väsinud üksteist hoidmast,
Südamed, mis igas päevas üksteist armastavad.
Teie tee on olnud täis naeru ja pisaraid,
Üheskoos olete läbinud kõik tormid ja päikesed.
Teemantpulg on märk, et armastus ei kustu,
Tõeline side kestab igavesti.
Täna, kui tähistame neid säravaid hetki,
Olete rohkem kui paar – olete üks hing,
Kaks elu, mis on kokku kasvanud,
Ja teie armastus, see on igavene ja väärikas.
Palju õnne, kallid Arvi ja Laine,
Teie armastus on nagu tähtede puu,
Teemantpulgad – need on teie mälestused,
Sest tõeline armastus ei hääbu kunagi.
Palju õnne, jõudu, jaksu ja rõõmu edaspidiseks!
Õnnitleme teid 60. pulma aastapäeva puhul!
Lapsed, lapselapsed ja lapselapselapsed.

Kalju Reet 85!
Hõbedast õnne,
tammist tervist,
raugematut elulusti
veel paljudeks aastateks!
Laeva pensionäride selts.

Palju õnne pisipõnni
sünni puhul!

Anna Stina Orav	20.11.2024
Nora Klaus	27.11.2024
Ramon Rafael Tensmann	29.11.2024
Elli Marie Kuus	02.12.2024
Oliver-Elian Loos	10.12.2024
Elenete Randoja	10.12.2024
Kendrick Peterson	13.12.2024
Brayan Niidumaa	23.12.2024
Aston Rome Ivask	23.12.2024

Eve, Allar, Suire!
Uued rõõmud, hingerahu
naeratagu teile,
uuel eluaastal soojalt
säragu teil päikene!
Õnnitleme!
Maarja-Magdaleena
Maarahva Selts

Anne, Jüri, Helle, Milvi!
Erksat õnnepäikse sära.
valgust pikal eluteel...
Sära, et ei kustuks ära,
jätuks seda veel ja veel...
Palju, palju õnne!
Laeva pensionäride selts..

**Mängude õhtu iga kuu
esimene reede**

Tammistu Raamatukogu-Küla keskkuses

03. jaanuar 2025
07. veebruar 2025
07. märts 2025
04. aprill 2025
02. mai 2025

Alustame küla keskkuses uue traditsiooniga.
Toredad lauamängud, mida saavad mängida nii
lapsed, noored ja täiskasvanud.
Et kõigil oleks võimalus toimetada, siis teeme
väikesed vanusevahed sisse.
16:00-19:00 on lapsed/noored kuni 15. aastased
alates 19:00 on täisealised ja noored alates 16+

LISAINFO: 53001922 või WhatsApp

**TARTU VALLA
TALIMÄNGUD 2025**

I etapp - laupäeval, 25. jaanuaril 2025
Kõrveküla Põhikooli Spordihoones kell 10.00
Kavas: võrkpall, kabe, koroon, noolevis, meeste 3 x 3 korvpall

II etapp - laupäeval, 15. veebruaril 2025
Lähtel (Spordihoones) kell 10.00
Kavas: suusatamine, uisutamine, reesõit,
laskmine, mälumäng

Meil on sport kõigile!

JAANUAR

R 24.1 kell 15 **ERMI teadusseminar:** Ajaloolane Inna Jürjo „Õõ ja pime aeg 13.–17. sajandi Eesti linnas“

L 25.1 kell 11 **Näitusetuur:** „Vaikelud rahvuslikel motiividel. Jaanus Samma“

VEEBRUAR

R 14.2 kell 14 **ERMI teadusseminar:** Karin Leivategija näituse uurimis- ja loomeprotsessist „Kuidas jutustada ööd?“

L–P 15.–16.2 kell 10 **Õpituba:** Voki korrastamine ja töökorda seadmine

L 15.2 kell 11 **Näitusetuur:** „Vaikelud rahvuslikel motiividel. Jaanus Samma“

P 16.2 kell 10 **Õpituba:** Leemekulbi valmistamine

L 22.2 „Kellele kuulus öö?“ **Öönäituse viimane pidu**

E 24.2 Näituse „Kellele kuulub öö?“ **viimane päev**

E 24.2.2025 Eesti sünnipäev **ERMis.** Tasuta pääs püsinäitusele „Kohtumised“, liputuuriid, tegevused lastele. Kell 14 kontsert silla-alal „Meie vanematelt“

ERMI MÄNGUMETSAS
kolmapäeviti kell 11 muinasjutu- ja laupäeviti kell 11
meisterdamishommikud!

NÄITUSED:

◆ **Kellele kuulub ÖÖ?** kuni 24.2

Aasta näitus 2024 nominent

◆ **RYOJI IKEDA isikunäitus** kuni 2.3

◆ **Vaikelud rahvuslikel motiividel.**
Jaanus Samma kuni 16.3

◆ **Igapäevane kasutus.** Ajalehepaberi taaskasutus Tšiili näitel

Näitus **Kellele kuulub Öö?**

TARTU VALLA KULTUURIKALENDER

Ajas muutuv kultuurikalender on leitav aadressil: www.kultuurikava.ee

NB! Kõik soovijad saavad oma sündmuse kalendrisse ise märkida. Loo konto, logi sisse ja lisa sündmus! Siis ei ole vaja eraldi Kuukirjale sündmusest märku anda.

JAANUAR–VEEBRUAR 2025

28. jaan. kell 18.00	Rahatarkuse teemaõhtu Laeva Kultuurimajas. Tasuta.
29. jaan. kell 12.00	Iga kuu viimane kolmapäev ürituste sari „EAKATE TUND“ Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.
30. jaan. kell 14.00	Eesti kirjanduse päeva raames avavad noored Laeva Raamatukogus lugemiskohviku , et ühiselt lugeda Jaan Rannapi raamatut „Nublu“.
30. jaan. kell 18.00	Äksi ajalooklubi teeõhtu Saadjärve Looduskooli klassis (Saadjärve 22, teine korrus).
01. veebr. kell 12.00	Koolitus „ Teeme koos sefiirililli! “ Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Osalustasu 20.-. Reg. tel 520 5906.
01. veebr. kell 12.00	Maarja-Magdaleena raamatukogus kohtumine kirjanik Urmas Vadiga.
02. veebr. kell 13.00	Tabiveres, kohvik Sahvris Puumao aasta tervitamine. Vestlevad Siret ja Janno Seeder. Pilet 5.-, (Fientas ja kohapeal). Reg. e-posti aadressil tabivere.rahvamaja@tartuvald.ee või tel 504 4479.
7. veebr. kell 16.00 kell 19.00	Mängude õhtu Tammistu Raamatukogu-Külakeskus. Kell 16.00 lapsed/noored vanuses kuni 15-a, kell 19.00 täisealised ja noored alates 16+
11. veebr. kell 18.00	Restoreerimise õpituba I osa Laeva Kultuurimajas. Registreerimine telefonil 511 0652. Tasuta.
13. veebr. kell 19.00	Laeva Kultuurimajas loeng: „ Mis see AI on ja kuidas sellest kasu saada? “. Tasuta.
14. veebr. kell 11.00	Südamekujulise lilleseade valmistamine Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Reg. kuni 13. veebruarini tel 523 8739. Osalustasu 5.-.
14. veebr. kell 20.00	Sõbrapäeva tantsuõhtu Tabivere Rahvamajas. Pilet 10 €. Esinevad IRENE ja Ivar Hansen. Info tööpäeviti tel 504 4479.
14. veebr. kell 22.00	Sõbrapäeva reiv. Õhtu täis progressiivset klubimuusikat Laeva Kultuurimajas. Pilet 10.-.
15. veebr. kell 10.00	Tartu valla Talimängud 2025 II etapp Lähtel. Suusatamine, uisutamine, reesõit, laskmine, mälumäng.
15. veebr. kell 19.00	Sõbrapäeva järgne PEOÕHTU Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Tantsuks mängib ansambel TEINE MEES, diskor KENNU. Pilet 8.- (eel müügis rahvamajas). Samal õhtu 12.-. Info tel 520 5906.
18. veebr. kell 10.30	Sass Henno loeng „ Asjad, millest täiskasvanud rääkida ei julge “ Laeva Kultuurimajas. Tasuta.
18. veebr. kell 18.00	Kino „ Mind on kaks “ Laeva Kultuurimajas. Pilet 6.- / sooduspilet 5.-.
23. veebr. kell 11.00	Kiluleiva võistlus Kõrvküla maanaiste selts Miina ruumides.
24. veebr. kell 9.00	Rongkäik Äksi Vabadussambani. Start Lähtelt kell 9.00, Äksist ja Tabiverest kell 10.00. Pürgade asetamine Vabadussamba jalamile kell 11.00.
24. veebr. kell 9.00	Pürgade asetamine Maarja-Magdaleena Vabadussamba jalamile. Kell 9.30 hommikukohv Maarja-Magdaleena Rahvamajas.
24. veebr. kell 11.00	Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud matk ja võistluse „Kiluleib 2025“ osalejate tunnustamine Kõrvküla Põhikooli ees.
24. veebr. kell 11.00	Lauaseade valmistamine Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Reg. kuni 23. veebruarini tel 523 8739. Osalustasu 5.-.
24. veebr. kell 15.00	Eesti Vabariigi 107. aastapäevale pühendatud kontsert Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Esineb vanameister Voldemar Kuslap. Tasuta.
24. veebr. kell 16.00	Eesti Vabariigi aastapäeva pidulik õhtupoolik Laeva Kultuurimajas. Esineb ansambel Agulipoisid. Tasuta.

KÕRVEKÜLA

LAEVA

LÄHTE

KOOGI

PIIRISSAAR

RAADI

KÄRKNA

ÄKSI

TABIVERE

mitmes kohas

TAMMISTU

VASULA

VEDU

MAARJA-MAGDALEENA

